

OPENING VAN DE DIENST:	7
NAAR DE OVERLEDENE TOE.....	7
DIENST VAN HET WOORD:	7
ONZE VERREZENE DIE TOT ONS SPREEKT	7
GROET AAN DE OVERLEDENE – WOORDEN VAN AFSCHIED:	7
MENSEN SPREKEN OVER DE OVERLEDENE	7
BEZINNINGSTEKSTEN	8
1 WIEGELIED VOOR DE DODE.....	8
2 DE DOOD IS LEVEN GEWORDEN	8
3 ZOEKEN.....	8
4 MIJMERINGEN BIJ HET EINDE VAN HET LEVEN.....	9
5 EEN WITTE ROOS	9
6 VERDRIET	10
7 DENKEND AAN HEM	10
8 DENKEND AAN HAAR	11
9 KOSMOS.....	11
10 WAT KOMEN ZAL	11
11 ADIEU.....	12
12 TERUG NAAR JE BESTEMMING	12
13 DANK VOOR HET LEVEN VAN VADER.....	13
14 BEZINNING BIJ EEN ALZHEIMERPATIENT	14
15 HOOP	14
16 NU BOMPA IN GOD HERBoren IS	15
17 EEN NIEUW BEGIN	15
18 DRAAG, ALS IK STERF, UW WITTE GEWADEN (Lieve Moenssens).....	16
19 OVER DE DOOD HEEN VERBONDEN (Antoon Van Wilderode)	16
20 ALS ER IEMAND STERFT (Marcel Verhelst)	17

21	EEUWIG LEVEN	17
22	OM ALLEEN TE DOEN OP DE RECHTE TIJD (naar Prediker 3,1-8).....	18
23	DE WEG VAN HET MENSWORDEN	18
24	GEBED VAN EEN VADER (bewerkt naar Generaal D. MC. Arthur)	19
25	WIE GOD EENMAAL HEEFT ONTMOET... (Han Fortmann, p.67).....	20
26	OVER WATER (Kris Gelaude).....	20
27	GELUKKIG ZIJN (GEBED VAN DE ORGELMAN).....	20
28	AFSCHEID NEMEN (Ward Bruyninckx).....	21
29	AFSCHEID (Marinus Van den Berg)	22
30	TROOST IS ER NOG NIET (Marinus Van den Berg)	22
31	HET IS NOG NIET TE BEGRIJPEN (Marinus Van den Berg).....	23
32	BEZINNING DOOR TOON HERMANS.....	23
33	DE DOOD IS NIETS (Augustinus).....	23
34	TERWIJL JIJ WEG BENT EN ONS ENKEL LEEGTE LAAT (Augustinus).....	24
35	ECHTE LIEFDE KAN NIET STERVEN	24
36	UIT "DE PROFEET" - KAHLIL GIBRAN	25
37	TROOST AAN DE OVERKANT	25
38	DOODSTIL IS HET.....	26
39	ONTHOUD MIJ... (Caroline Van Alboom)	26
40	BIJ DE DOOD VAN EEN PASGEBORENE	27
41	WEEFSEL.....	27
42	HERINNERING	27
43	AANVAARDEN DAT JIJ STERVEN MOET, VALT ONS ZWAAR	28
44	JE MOEDER... (Marinus Van den Berg).....	28
45	IK WIL DE DAG VAN MORGEN NOG EVEN LATEN WACHTEN.....	29
	BEGROETING.....	30
	VERWELKOMING	30
	WELKOM 1.....	30

WELKOM 2	30
WELKOM 3	30
WELKOM 4	31
WELKOM 5	31
WELKOM 6	31
WELKOM 7	32
WELKOM 8	32
WELKOM 9	32
WELKOM 10	32
WELKOM 11	33
WELKOM 12	33
WELKOM 13	33
LICHTRITUS	35
LICHTRITUS 1	35
LICHTRITUS 2	35
LICHTRITUS 3	35
LICHTRITUS 4 (begeleid door muziek: Antonio Vivaldi, De lente)	35
LICHTRITUS 5 (Marinus Van den Berg)	36
LICHTRITUS 6 (Johannes 11,21-27)	36
VERGEVINGSGEBEDEN	38
OPENINGSGEBEDEN	42
EERSTE LEZING	45
1 PREDIKER 3,1-15: ALLES HEEFT ZIJN TIJD (vertaling door Huub Oosterhuis)	45
2 PSALM 23 (vertaald door Aleidis Dierick)	45
3 SPREUKEN 31, 10-31: EEN STERKE VROUW	46
4 1 JOHANNES 3,1-2	46
5 1 JOHANNES 4,7-10	46

6	1 KORINTIËRS 15, 35-44 (vrije vertaling)	47
7	1 KONINGEN 19,4-7 (verteld door Phil Bosmans)	47
8	2 MAKKABEEËN 7,27-28.22-23 (voor de uitvaart van een kind).....	47
9	JESAJA 55,8-12A.....	48
10	DIETRICH BONHOEFFER	48
11	MANU VERHULST	48
12	VOETSPOREN IN HET ZAND	49
13	DE VOGEL (voor een kind of jongere).....	49
14	ELISABETH KÜBLER-ROSS AAN EEN KIND MET KANKER	50
15	TOEN GOD DE VROUW/DE MOEDER SCHIEP	50
	EVANGELIE.....	52
1	DE ZALIGSPREKINGEN (Matteüs 5,1-12a)	52
2	MAAK JE GEEN ZORGEN (Matteüs 6,25-33)	52
3	LEVEN VINDEN (Matteüs 10,32.39-42)	52
4	IK ZAL U RUST EN VERLICHTING SCHENKEN (Matteüs 11,25-30)	53
5	WEES GERUST, IK BEN HET (Matteüs 14,22-33).....	53
6	WAT IS ER MEER WAARD DAN HET LEVEN? (Matteüs 16,21.25-27)	54
7	ZICH KLEIN WETEN ALS EEN KIND (Matteüs 18,1-5.10)	54
8	TIEN MEISJES MET OLIELAMPEN (Matteüs 25,1-13).....	54
9	BETROUWBAAR IN HET KLEINE (Matteüs 25,14-23)	55
10	AL WAT GIJ GEDAAN HEBT VOOR ÉÉN VAN DE MINSTEN VAN MIJN BROERS, DAT HEBT GIJ VOOR MIJ GEDAAN (Matteüs 25,31-40)	55
11	STORM OP HET MEER (Marcus 4,35-41)	56
12	ZIEKTE EN DOOD OVERWONNEN (Marcus 5,21b-24.33-42).....	56
13	LAAT DIE KINDEREN BIJ MIJ KOMEN (Marcus 10,13-16).....	57
14	WEES WAAKZAAM (Marcus 13,33-37)	57
15	KRUISIGING EN VERRIJZENIS VAN JEZUS (Marcus 15,33-35.37.39.42.46;16,16a).....	57
16	OPWEKKING VAN DE ZOON VAN EEN WEDUWE UIT NAÏN (Lucas 7,11-16)	58
17	BLIJF WAKKER! (Lucas 12,35-40)	58

18	JEZUS' DOODSANGST (Lucas 22,39-44).....	58
19	VANDAAG NOG ZULT GIJ MET MIJ IN HET PARADIJS ZIJN (Lucas 23,33.38-43)	59
20	JEZUS OP HET KRUIS, IN HET GRAF EN VERREZEN (Lucas 23,44-47.50.52-53;24,1-6a)	59
21	DE EMMAÛSGANGERS (Lucas 24,13-17.19b-21.26-35).....	60
22	HET WOORD IS MENS GEWORDEN (Johannes 1,1.9-14.16-18)	60
23	JEZUS EN DE VADER (Johannes 5,24-29)	61
24	IK LAAT NIEMAND VERLOREN GAAN (Johannes 6,37-40)	61
25	BROOD OM VAN TE LEVEN (Johannes 6,51-58).....	61
26	DE GOEDE HERDER (Johannes 10,1-5.7-11).....	62
27	LAZARUS ZIEK EN DOOD (Johannes 11,1.3.5-6.17.19-27)	62
28	LAZARUS TOT LEVEN GEWEKT (Johannes 11,17.32-45)	63
29	HET LEVEN BEHOUDEN EN EEUWIG LEVEN (Johannes 12,23-28a)	63
30	IK BEN DE WEG, DE WAARHEID EN HET LEVEN (Johannes 14,1-6).....	63
31	JEZUS' AFSCHIEDSREDE (Johannes 16,20-22.26b-28.33)	64
32	DAT ZIJ ÉÉN MOGEN ZIJN ZOALS WIJ (Johannes 17,1-3.11b.13).....	64
33	DAT ALLEN DIE IN MIJ GELOVEN MOGEN ZIJN WAAR IK BEN (Johannes 17,24-26).....	64
34	JEZUS AAN HET KRUIS (Johannes 19,24b-30.35).....	65
35	JEZUS VERSCHIJNT AAN DE LEERLINGEN (Johannes 20,19-21.24-31)	65
	VOORBEDE.....	67
	VOORBEDEN 1	67
	VOORBEDEN 2	67
	VOORBEDEN 3	68
	VOORBEDEN 4	69
	VOORBEDEN 5	70
	VOORBEDEN 6	71
	VOORBEDEN 7	71
	VOORBEDEN 8	72
	VOORBEDEN 9 (bij een vroege dood).....	73

VOORBEDEN 10 (bij het overlijden van een jongere)	73
SLOTGEBED	75
SLOTGEBED 1	75
SLOTGEBED 2	75
SLOTGEBED 3	75
SLOTGEBED 4	75
SLOTGEBED 5	76
SLOTGEBED 6	76
SLOTGEBED 7	76
SLOTGEBED 8	76
SLOTGEBED 9	77
SLOTGEBED 10.....	77
SLOTGEBED 11.....	77
SLOTGEBED 12.....	77
SLOTGEBED 13.....	77
SLOTGEBED 14 (bij het overlijden van een kind).....	78
SLOTGEBED 15 (bij het overlijden van een kind).....	78
ABSOUTE	79
ABSOUTE 1	79
ABSOUTE 2	79
ABSOUTE 3	79
ABSOUTE 4	80
ABSOUTE 5	80
ABSOUTE 6	81

OPENING VAN DE DIENST:

NAAR DE OVERLEDENE TOE

Processie met kist of urne

Kruisteken

Begroeting (formeel) en welkom (informeel) van de voorganger

Aanwezig stellen van de overledene: wie gedenken we hier?

Lichtritus: de overledene stellen tegenover de Verrezene

Gebod om **ontferming** (Heer ontferm U)

Openingsgebed

DIENST VAN HET WOORD:

ONZE VERREZENE DIE TOT ONS SPREEKT

Eerste **lezing** uit de schrift

Lied, psalm of muzikaal intermezzo

Tweede **lezing** uit het **evangelie**

Homilie (geen CV)

Stille tijd

Voorbede, afgesloten door gezamenlijk gebeden

Onze Vader

GROET AAN DE OVERLEDENE – WOORDEN VAN AFSCHIED:

MENSEN SPREKEN OVER DE OVERLEDENE

Woorden van **afscheid** bv. door naaste omgeving van de overledene

Groeten van de overledene (**offergang**)

Lied

Kruisje

Afscheidsriten symboliek van stilte

Processie met kist of urne

BEZINNINGSTEKSTEN

1 WIEGELIED VOOR DE DODE

In paradisum deducant te angeli:

de engelen, zij mogen je begeleiden naar het paradijs.

Onze vaders en moeders zongen het als een wiegelied voor hun doden.

Kon ik hun lied nog maar zingen, mijn lied is een schamele bede.

Wat hoop ik vurig dat jij niet alleen zult zijn aan de andere kant
waar wij niet kunnen komen.

Wat hoop ik vurig dat engelen bestaan

en jou opvangen zoals koesterende moeders hun pasgeboren kind.

Wat hoop ik vurig dat zij je naar het land zullen dragen
van onze mensendromen,

dat daar de anderen zijn die ons zijn voorgegaan:

de geliefden, de vaders, de moeders.

Wat hoop ik vurig dat jij daar wordt bemind,

dat je ginds rust zult vinden geluk en licht en liefde
een stralend nieuw begin.

2 DE DOOD IS LEVEN GEWORDEN

Wij kunnen niet het mooie zien waarin jij nu bent.

Dat ontgaat ons zoals jij ons ontgaan bent, onverbiddelijk, onstuitbaar.

Voor ons de leegte, voor jou de volheid,

voor ons de stiltetranen, voor jou het vreugdelachen.

Het verhaal van jouw leven is dood,

het verhaal van jouw dood is leven geworden.

Volop, daar aan de overkant,

waar de zon vriendelijk de maan overbodig maakt

en de dag voorgoed de nacht heeft weggelachen,

omdat jij in licht moet zijn dat ons ontgaat.

3 ZOEKEN

Als we geconfronteerd worden met lijden en sterven

voelen we hoe dat diepe emoties kan oproepen

en vele vragen naar de zin van leven en dood.

We worden overvallen door gevoelens van onmacht

en boosheid om het onaanvaardbare dat ons overkomt.

Diepe twijfels kunnen ons geloof en vertrouwen

aan het wankelen brengen.

Dan kan het gebeuren dat we vastlopen in een pijnlijk ongeloof.
Sommigen ervaren dat lijden soms ook kracht kan geven om te groeien.
Ze voelen zich gesterkt door hun vertrouwen in een Opperwezen.
Zo proberen we allemaal, zoals we hier bijeen zijn,
een plaats te geven aan onze ervaringen
en te leven met onze pijn en onze vragen rond leven en dood.
Zo was het ook met deze lieve mens,
die we vandaag, onherroepelijk moeten toevertrouwen
aan de stilte van de Eeuwigheid.
Maar we willen hem/haar pas laten gaan
nadat we zijn/haar lijden en worstelen respectvol hebben herdacht
en daarmee ook zijn/haar leven hebben recht gedaan.

4 MIJMERINGEN BIJ HET EINDE VAN HET LEVEN

Zacht maar ontegenzegglijk
neemt zijn/haar beeld bezit van mijn herinneringen.
Alles wat geweest is, gebeurd is:
de bergen en de dalen
het licht en het donker van zijn/haar leven
legt beslag op mijn gedachten.
De ogenblikken waarop wij elkaar ontmoetten en samen waren
zij zullen niet meer onbeschreven terugkeren;
zij laten ons achter met de herinneringen die ons aankijken,
blijvend tot het einde toe:
onveranderlijk, er is geen weg meer terug.
Zoals het gegaan is tussen ons, zo is het gegaan;
niemand die daar nog iets aan veranderen kan.
Er is begin en er is einde.
Daar tussenin kunnen we vijanden worden of vrienden,
we kunnen vervreemden, we kunnen elkaar naderen.
Maar wij mensen van de dag, wat kunnen wij ervan weten?
Want liefde, echte liefde heeft langere tijd nodig om te groeien
dan een mens duurt.
Want liefde, onze liefde verdampt als water in de zon
als God haar niet bewaart.

5 EEN WITTE ROOS

Adem houdt op, warmte wordt kilte, diepe kilte als van de dood
en lachen wordt stilte, echo van vragen die geen antwoord vindt.
Maar een mensennaam kan niet vergaan, niet verzinken in oneindig niets.

Jouw naam heeft klank en toon gezet van hoe de jouwen verdergaan.
In gemis, maar ook in vertrouwen dat leven léven wordt
als er maar genoten wordt, gevochten en geknukt, geliefd en gelachen.
Zo wordt jouw naam een witte roos aan ons hart,
bloeiend voor altijd, geurig en welriekend, maar ook doornig stekend,
want jij bent er niet als wij jou roepen;
en ons zoeken zal nooit vinden worden,
geen samen lachen en geen raken meer.
Maar in de stilte zul jij bloeien aan ons hart
als schitterende herinnering, levend, tegen alle weerwil in.
Neen, vergeten zullen wij jou niet.
Wees gerust, rust maar zacht rust in vrede...

6 VERDRIET

Verdriet is als een boom in de winter:
verhard en zwart wijzen zijn takken als verwijtende vingers naar de hemel
"voor mij hoeft het niet meer".
"Laat mij staan waar ik sta
het mag vriezen, het mag dooien het mag hagelen en sneeuwen
het mag stormen en waaien
het doet me niets
het valt in het niet bij mijn verdriet."
Zo stond de boom in het winterse land.
De storm brak hem niet
de wind deed hem niet wiegen
en de regen gleed af langs de loodzware stam.
"Voor mij hoeft het niet meer. Ik ben er niet".
Maar onder het zwart van die sombere bast
daar gonsde en giste het
krioelde en kriebelde het
daar klopte en bloedde het, de winter lang.
Hij boog niet maar barstte,
barstte uit in duizend knoppen of hij wilde of niet.

7 DENKEND AAN HEM

Zijn lichaam is verstild nu hijzelf is weggeëbd ja,
het is werkelijk eb.
Het leven teruggeweken in stilte voor de vloed,
de overvloed van leven die zachtjes aan komt wellen
en de geliefde meedraagt naar zeeën van genade,

een oceaan van vrede, van levengevend water
dat door de schepping heenstroomt
en alle mensen meevoert van allerdiepste diepten
tot in het grote ZIJN
en daar zal hij gaan leven voorgoed geliefd - geborgen - en in het volle licht.
Hij zal nu alles weten, zien hoe we zijn verbonden
tot in de kleinste vezels en zinvol blijkt het leven, ja zinvol zelfs de dood.
Nu kan hij met zijn liefde ons allemaal omvatten.
Zijn grenzen zijn weggevallen
de pijn heeft hij achter zich gelaten
nu is hij vol leven voor altijd.

8 DENKEND AAN HAAR

Haar lichaam is verstild nu zijzelf is weggeëbd ja,
het is werkelijk eb.
Het leven teruggeweken in stilte voor de vloed,
de overvloed van leven die zachtjes aan komt wellen en de geliefde meedraagt
naar zeeën van genade, een oceaan van vrede, van levengevend water dat door
de schepping heenstroomt en alle mensen meevoert van allerdiepste diepten
tot in het grote ZIJN en daar zal zij gaan leven voorgoed geliefd - geborgen - en
in het volle licht. Ze zal nu alles weten, zien hoe we zijn verbonden tot in de
kleinste vezels en zinvol blijkt het leven ja zinvol zelfs de dood. Nu kan ze met
haar liefde ons allemaal omvatten. Haar grenzen zijn weggevallen de pijn heeft
zij achter zich gelaten nu is zij vol leven voor altijd.

9 KOSMOS

Nu adem jij de kosmos in en kosmos ademt jou.
Grenzeloos, geen beperkingen meer,
het lieve leven achter je gelaten,
ben jij de vrede gaan begroeten
die alleen aan de overzijde kan bestaan.
Als al het liefs en goeds van jou
nog maar de schaduw was van wat is waar jij nu bent,
hoe ongebroken heel aan de dood voorbij
zal daar dan leven zijn voor jou.

10 WAT KOMEN ZAL

Als het rouwrumoer rondom jou is verstomd,
de stoet voorbij is, de schuifelende voeten

dan voel ik dat er een diepe stilte komt
en in die stilte zal ik je ontmoeten
en telkens weer zal ik je tegenkomen.
We zeggen veel te gauw: het is voorbij.
De dood heeft alleen je lichaam weggenomen,
niet wie je was en ook niet wat je zei;
ik zal nog altijd grapjes met je maken.
We zullen samen door het landschap gaan.
Nu je mijn handen niet meer aan kunt raken
raak je mijn hart nog duidelijker aan.

11 ADIEU

Je bent niet dood,
de Heer heeft je geroepen bij Hem te wonen in zijn glanzend huis;
Je hoeft geen rust en vrede meer te zoeken,
je hebt ze nu, want je bent veilig thuis.
Je bent niet dood, je mag voor eeuwig leven,
je bent verlost van onvolkomenheid, van pijn en verdriet.
God zal je geven een onbegrensd geluk in onbegrensde tijd.
Je bent niet dood, maar ach ik zal je missen,
zoals een mens de meest-geliefde mist.
De jaren van geluk zijn nooit meer uit te wissen
en ik geloof: God heeft zich niet vergist...

12 TERUG NAAR JE BESTEMMING

Zoveel jaar geleden kwam je op aarde wonen.
Je hebt sporen nagelaten
en je staat gegrift in het diepst van onze gedachten.
Gedenkwaardig was jouw leven,
gedenkwaardig deze dag.
Vandaag geven we je lichaam aan de aarde terug
en vertrouwen je toe aan de natuur,
wetend dat jijzelf al lang bent uitgevlogen.
We geloven dat je je bestemming hebt gevonden
in de beschuttende aanwezigheid van onze God,
die leeft in alles en allen.
Wij proberen verder te leven, denkend aan jou.
Als we gras en bloemen zien, denken we aan je
en aan je groei en bloei op aarde.
Als we lucht en wolken zien, denken we aan je

en aan je leven nu, zonder pijn, zonder angst, zonder verdriet.
We vermoeden dat je zo vrij bent als een vogel in de lucht.
Niemand kan zeggen waar je bent.
Er zijn menselijke namen: hemel, overkant, eeuwig licht.
Woorden zijn te klein.
Onuitwisbaar ben je en voor het leven geboren.
Zo'n kostbaar mens als jij, met gedachten, dromen, scheppingsvermogen
zal toch niet verloren gaan in dood?
We groeten je in de hoop dat we elkaar ooit zullen terug zien
en als het in je vermogen ligt
stuur dan kracht naar ons
opdat wij verder kunnen gaan,
zoals je ons altijd je beste krachten hebt gegeven.
We wensen je geluk en vrede en leven voor altijd.

13 DANK VOOR HET LEVEN VAN VADER

Een goed mens sterft steeds te vroeg
vooral als hij een goede vader was.
Omdat het samenzijn zo goed was is het afscheid nu zo zwaar,
omdat de vreugde zo intens was
is de droefheid nu zo diep,
omdat de liefde zo oprecht was is de leegte nu zo groot.
Maar deze leegte die onze papa achterlaat,
willen wij vullen met goede herinneringen,
met onze dankbaarheid.
Dank je papa,
voor je handen die nooit konden rusten,
voor je scherpzinnigheid van je geest,
voor je tintelende ogen,
voor de ontroering die uitging van je stem, voor je schalkse lach.
Dank je, voor je trouwe liefde, voor alle tederheid die van je uitging.
Dank je, voor je geloof en je idealisme,
voor je begrijpend en vergevend hart,
voor je levensmoed en je optimisme.
Dank je, voor de vele mooie dagen
en die rijke schat aan levenservaring die je ons meegaf.
Dank je papa voor alles.
Vanuit deze dankbaarheid kunnen wij ook bidden:
God, die onze Vader wordt genoemd,
wij danken U voor deze man,

die wij papa mochten noemen en een vader was voor ons.
Laat van dit leven niets verloren gaan,
nu wij het uit handen geven.
Wij vertrouwen het toe aan U, God,
die ook zijn God en Vader waart en dat blijven zult in de eeuwigheid.

14 BEZINNING BIJ EEN ALZHEIMERPATIENT

Alles had bij u een plekje al meer dan 50 jaar
en dan plotseling ontdek je:
u legt alles door elkaar.
Zo raakte u telkens weer iets kwijt
niet meer wetend waar gelegd
en de ander kreeg het verwijt
zo begon weer een gevecht.
Door het niet te kunnen tolereren
onschuldig te worden verweten,
door het niet te kunnen accepteren
alles te zijn vergeten.
Een strijd zo intens verdrietig
waar geen van beiden ooit voor koos
het maakte zo verschrikkelijk nietig
onbereikbaar en zo machteloos.

15 HOOP

Juist wanneer er geen hoop meer is
alleen maar zee en woestijn
dan zeggen dat er een uitweg is
dwars door die zee en woestijn.
Juist wanneer er geen hoop meer is
alleen ogen vol angst
dan zeggen dat er toch nog hoop is
voor mensen zo vol angst
Juist wanneer er geen drinken is
alleen de steenharde rots
dan zeggen dat er te drinken is
uit die steenharde rots
Juist wanneer er geen God meer is
alleen de mensen op weg
dan durven te zeggen dat er een God is

bij de mensen op de weg.

16 NU BOMPA IN GOD HERBOREN IS

In deze afscheidsviering werd het lichaam van Bompá gezegend
als een teken dat er Iemand is die ons mensenverhaal voltooit,
een God, die ons doet herboren worden in een nieuw bestaan.
Ook wij worden door Hem gezegend om zelf een zegen te zijn voor elkaar.
Mocht Bompá ons met zijn nieuwe ogen weer graag zien.
En mochten wij elkaar benaderen en dragen met hartelijke ogen.
Mocht Bompá ons met zijn nieuwe oren weer horen
en beluisteren wanneer wij tot hem spreken vanuit ons verdriet en onze hoop.
En mochten wij die hem dierbaar waren,
zelf ook blijven luisteren naar tekens van pijn en verdriet bij de mensen.
Mocht Bompá zo gezegend zijn dat hij ons met zijn nieuwe mond
weer mag toelachen en woorden spreken van troost en bemoediging.
En mochten wij, nu we gezegend zijn, leren zwijgen
als we denken iets te moeten zeggen, zodat we de stilte een kans geven.
Mochten de handen van Bompá in zijn nieuwe leven met zijn tedere vingers
eindelijk het volmaakte lied van de eeuwige vreugde spelen.
En mochten onze gezegende handen
steeds tekens van troost en toenadering zijn
op momenten van pijn en vervreemding.
Mochten de voeten van Bompá, nu hij opnieuw geboren is bij God,
hem weer voeren naar die plaatsen waar hij zich ooit gelukkig mocht voelen
en mocht hij ons blij tegemoet komen
wanneer wij zelf de dood zijn doorgedaan.
Mochten onze voeten nooit de ander ontlopen
en durven de ander zorgzaam nabij te zijn.
Mocht Bompá met zijn nieuwgeboren lichaam
opnieuw de vreugde en de vrede beleven die hij zo sterk heeft meegemaakt
toen hij onder ons was.
En mochten wij allen, nu we door de Heer geheiligd zijn,
een teken worden van een positieve manier van in het leven te staan.

17 EEN NIEUW BEGIN

Leven is vanaf de geboorte voortdurend afscheid nemen.
Loslaten om verder te gaan.
Zichzelf verliezen om zich te vinden.
Het risico nemen van de graankorrel om vruchten voort te brengen.
Afscheid nemen is het moeilijkste in het leven.

Men leert het nooit.
Gelovigen nemen nooit afscheid van het Léven.
Want zij weten dat Gods liefde hen nooit loslaat.
Wat een einde leek wordt een nieuw begin, een begin van het echte leven.

18 DRAAG, ALS IK STERF, UW WITTE GEWADEN (Lieve Moenssens)

Draag, als ik sterf, uw witte gewaden
en zing bij mijn dood uw hoogste lied.
Ik heb onuitsprekelijk liefgehad
daarom wil ik uw tranen niet.
Steek in de kerk alle lichten aan,
vergeet de bloemen op tafel niet
en lees dan hoe Paulus heeft liefgehad
en voel voor mij geen verdriet.
Vaak waren mijn woorden kleurloos en koel,
maar de Geest is een laaiend vuur.
In dit huis heb ik vele uren vertoefd
maar dit is het mooiste uur.
Nu zijn alle grenzen weggevaagd
ik ben eindelijk nieuw en vrij;
al wat ik in mezelf niet veranderen kon
veranderde God in mij.
Draag, als ik sterf, uw witte gewaden
en zing bij mijn dood uw hoogste lied
opdat deze stad die ik zorgend liefhad
uw juichende vreugde ziet.

19 OVER DE DOOD HEEN VERBONDEN (Antoon Van Wilderode)

De oude fotodoos - gestolde herinneringen netjes opgeborgen,
een geschiedenis van voor ... en na ...
Er lijkt geen grens te zijn, ook niet in de dood.
Hij leeft verder!
Die glimlach, dat gebaar, dat zachte strelen door ons haar
en het nabij zijn in dagen van vreugde en van pijn.
Het diep geloof dat de overkant een land is
waar elke traan wordt gedroogd, of waar geen rouw of smart meer is,
een huis waar plaats is voor zovelen.
Al is de stoel leeg en schiet er een plaats over aan tafel,
hij blijft ons nabij door banden die sterker zijn dan de dood.
Eén van hart ... we voelen nog de vriendschap, trouwer dan voorheen.

Eén van geest ... hij leeft verder misschien nog meer, en dichterbij.
Liefde is de band en niets gaat verloren van wat God heeft voortgebracht.
Wij delen in de toekomst die ons beloofd is:
de eeuwige morgen van Jezus' verrijzenis.

20 ALS ER IEMAND STERFT (Marcel Verhelst)

De diepste en meest schokkende ervaring heb je
wanneer er iemand sterft om wie je veel geeft.
Dan schreeuwt heel je wezen het snikkend uit:
"Dit kan niet het einde zijn!"
Je weigert te geloven dat alle liefde die de overledene je geschonken heeft
om niets is geweest.
Of dat de heilzame invloed die je geliefde op jou heeft uitgeoefend,
nu brutaal stopt.
Ook kan je moeilijk geloven dat het voor de betreurde dode zelf,
nu 'amen en uit' is, hoewel mensen dat tegenwoordig nogal vlug beweren.
Maar is het leven niet vanaf de geboorte te groots en te wonderbaar geweest,
om nu zomaar op 'niets' te eindigen?
Eigenlijk wil je geloven dat de geliefde dode 'ergens heen' gaat,
dat zijn leven op een andere wijze wordt verder gezet,
dat het grote geschenk van het leven hem in feite niet wordt afgenomen.

21 EEUWIG LEVEN

Lange tijd hing je leven alleen nog aan het draadje
van ons smeekgebed voor jou.
Nu ben jij degene die ons wikkelt in een mantel van liefdevol gebed.
Heel je leven is een zoektocht naar licht geweest;
nu ben je in het licht van de Allerhoogste.
Zo graag wil ik je nu bij je naam roepen,
zoeken waar je bent
je zoveel zeggen.
Hoor je me?
Het is alsof je nog nooit zo dichtbij bent geweest, juist nu je ver weg bent.
Door je afwezigheid heen ontdek ik dat je er bent.
Je hebt je onttrokken aan onze ogen,
maar maakt ons open voor die onzichtbare werkelijkheid
waarin je nu voorgoed leeft.
Onze zwakke, onvolmaakte liefde heb je achter je gelaten
en nu laat je ons samen met jou putten uit de bron van onsterfelijke liefde
waarin je voorgoed bent ondergedompeld.

Wanneer ik je roep, om je huil, met je praat, verwijs je me naar Hem
die als enige naar me kan luisteren, me kan troosten, me antwoord kan geven.
Naar Hem die jouw ogen al zagen
toen je nog in de mist van deze wereld leefde.
Waarom zouden we dan bezig blijven met herinneringen
die nu alleen nog maar pijn kunnen doen?
Waarom al onze tranen vergieten door steeds achterom te kijken?
Alles wat we hier samen hebben opgebouwd,
is niet meer dan een aanzet voor het geluk dat nog komt.
En als het tijdelijke onderkomen is ingestort,
is er een nieuwe woning, badend in het licht
waarmee we elkaar hebben liefgehad.

22 OM ALLEEN TE DOEN OP DE RECHTE TIJD (naar Prediker 3,1-8)

Uw wijsheid, Heer, laat alles geschieden op tijd en stond:
de opgang van de zon en haar ondergang;
het kiemen van het zaad en het trekken der vogels.
Laat ons zien hoe ook in ons leven voor alles een tijd gegeven is:
een tijd om te werken en een tijd om te spelen;
een tijd om te overleggen en een tijd om te besluiten;
een tijd om te beginnen en een tijd om te eindigen;
een tijd om op te staan en een tijd om slapen te gaan.
En hoe er een tijd is voor de ernst en een tijd voor de lach;
een tijd voor het zwijgen en een tijd voor het spreken;
een tijd voor het gebed bij U en een tijd voor het gesprek met de mensen;
een tijd voor het alleen zijn en een tijd voor het bijeen zijn.

23 DE WEG VAN HET MENSWORDEN

De weg van het mensworden loopt van de wieg tot het graf,
doorheen de seizoenen van kind, jeugd, volwassenheid en herfst van het leven,
hij heeft grote horizonten van dromen en verlangens,
hij loopt doorheen de mist van de ontgoocheling en vertwijfeling,
doorheen de wisseling van dag en nacht, zomer en winter,
onder de zon van vreugde en geluk, in de regen van verdriet en pijn,
doorheen de winter van eenzaamheid
naar de herfst van de goede kleine oogst.
Soms is de weg van het leven breed, soms smal
omwille van eigen beperktheid,
omwille van versperring en kruiswegen van anderen,
soms slijkerig, soms hobbelig, soms vol ijzel en glad,

nu eens ééntonig, dan weer steil,
en soms doodlopend, zonder uitzicht ...
Soms lijkt het of we alleen op weg zijn, maar dat is nooit waar ...
maar men kan zich alleen voelen, alleen zijn op zijn eigen weg ...
maar er zijn mensen voor en achter en rondom ons,
mensen met ervaring, mensen met sterke hoop,
mensen met groepsverbondenheid ...
zij kunnen hulp of remming zijn, genade of verzoeking, beheersen of bevrijden.
Op de weg van het mensworden zoeken mensen elkaar.
Men wordt mens aan elkaar of men wordt het niet.
Mensen zoeken iemand die leidt, voorgaat, wegwijst.
In hem geloven ze.
Hij is een licht en krachtidée, maar mens als zij.
Voor ons gelovigen is Hij midden onder ons:
Jezus Christus, mensgeworden liefde van God, op weg met mensen ...

24 GEBED VAN EEN VADER (bewerkt naar Generaal D. MC. Arthur)

Geef Heer, dat mijn kinderen steeds sterk genoeg wezen
om zich van hun zwakheid bewust te blijven,
en dat ze moedig genoeg zijn, dit voor zichzelf te bekennen.
Laat hen fier en vastberaden blijven bij een zware tegenslag,
maar ook nederig en grootmoedig bij succes.
Geef dat hun verstand nooit hun hart verdringt,
dat zij U kennen, mijn God, en dat zij aan die kennis steeds voorrang geven.
Leid hun weg niet altijd langs welstand en gemak,
maar ook langs moeilijkheden en kruisen
zodat zij voeling blijven hebben met hun medemens.
Leer hen stand te houden in de storm
en begrijpend mee te voelen met hen die ten onder gaan.
Geef hen een zuiver hart en hoge betrachtingen,
dat zij zichzelf beheersen vooraleer zij anderen willen leiden.
Mochten zij leren lachen ...zonder ooit het wenen te verliezen
Mochten zij de toekomst tegemoet gaan ... zonder het verleden te vergeten
Maak hen nederig, zodat zij steeds voor ogen kunnen houden:
de eenvoud van de ware grootheid,
het begrijpen van de ware wijsheid,
de mildheid van de ware sterkte.
Dan zal ik, Vader, mijzelf durven toefluisteren :
"Ik heb niet tevergeefs geleefd!" Ik bid U: zegen en bewaar ons gezin!

25 WIE GOD EENMAAL HEEFT ONTMOET... (Han Fortmann, p.67)

Enkele jaren voor zijn dood schreef een bekende schrijver het volgende:

"Wie God eenmaal heeft ontmoet,
vindt de vraag naar het hiernamaals niet interessant meer.
Wie geleerd heeft in het Hoge Licht te leven,
is niet meer gekweld door het probleem
of het Licht er ook morgen nog zal zijn.
In het hoofd van een kind, dat leeft onder de goede zorgen van zijn moeder,
komt het niet op te vragen
of zijn moeder ook morgen nog wel voor hem zal zorgen.
Er zijn vragen die niet gesteld worden, omdat er geen behoefte aan is.
Hoe meer wij leven vanuit God,
hoe meer de vragen over het hiernamaals verdwijnen,
omdat God er is en zal zijn.
"Laten wij nu in ons hart ruimte scheppen opdat God kan komen..."

26 OVER WATER (Kris Gelaude)

Leef maar naar het licht toe, verder dan ik kan reiken.
Geen hand houdt je vast.
Al zou ik je willen koesteren,
je huisvesten in tedere holten van mijn bestaan.
Mijn lichaamswarmte kan je niet behoeden.
Kou kruipt in onze kleren.
Vuur tast ons aan.
Ik zelf je voorzichtig.
Ben kwistig met balsem.
Wil zien hoe je opstaat en stenen opzij rolt.
Uit duizenden zal ik herkennen de zoen van je adem, de kracht van je stem.
Leef.
Ik geef wat ik niet heb.
Elk hebben wordt éénmaal verliezen.
Liefhebben alleen zal nog duren:
zorgvuldig je plaats in mijn huis bewaren.
En zonder omzien je tegemoet gaan.
Desnoods over water.

27 GELUKKIG ZIJN (GEBED VAN DE ORGELMAN)

Gelukkig zijn is het unieke patroon van je dagelijks leven,
het is je haardracht en de kleren die je kiest.
Het is je omgang en het uitgaan met je vrienden,

het is de keuze van je maaltijd, je eenzijdige voeding
of het weloverwogen menu.
Gelukkig zijn is je manier van autorijden, de gordels die je wel of niet gebruikt.
Het is je haasten of het kalmer aandoen;
het is het glaasje dat je drinkt, je matigheid of alcoholmisbruik.
Het is beschermen van degenen die je lief zijn
of hen in de kou laten staan.
Gelukkig zijn is je medicijngebruik,
de sigaretten die je rookt,
het is het al of niet verslaafd zijn,
het is uw weerstand tegen een medische behandeling.
Gelukkig zijn is actief of onverschillig zijn,
het toekijken of bezig zijn, het is je uitleven in hobby's
of het uren turen naar televisie.
Het is iets leuk doen, uitgaan of je vervelen.
Gelukkig zijn is hoe je op spanningen reageert
en je eenzaamheid beleeft,
het is weten hoe je te ontspannen,
het is denken over jezelf, je leven, je baan, je familie en vrienden;
het weten wat al of niet veranderen kan en hiermee leren leven
Het is wanhopig of tevreden zijn.
Gelukkig zijn is risico's lopen en je gezond verstand gebruiken
voor je gezondheid, je job, je leven - thuis of op de school;
het is afhankelijk of zelfstandig zijn, weten hoe jezelf te redden.
Gelukkig zijn is je doen en laten, wat je voelt en wat je zegt;
het is het toetsen van je leven aan prioriteiten en waarden die je stelt.
Je geluk kan veranderen of niet,
je geluk is je schaduw en je schijnsel op het heden en het verleden,
je geluk nu, vormt mee de basis van je wel of niet gelukkig zijn.

28 AFSCHIED NEMEN (Ward Bruyninckx)

Afscheid nemen
is met zachte vingers wat voorbij is
dicht doen en verpakken
in goede gedachten der herinnering,
is verwijlen bij een brok leven
en stil staan op de pieken van pijn en vreugde.
Afscheid nemen
is met dankbare handen
weemoedig meedragen

al wat waard is om nooit te vergeten.
Is moeizaam de draden losmaken
en uit het spinrag der belevissen
loskomen en achterlaten,
en niet kunnen vergeten.
Leven is vanaf zijn geboorte voortdurend afscheid nemen,
loshaken om voort te gaan,
zichzelf verliezen om zichzelf te vinden.
Het risico nemen van de graankorrel
om vruchten voort te brengen.
Afscheid nemen
is het moeilijkste in het leven:
men leert het nooit...

29 AFSCHIED (Marinus Van den Berg)

Jij bent onvergetelijk geworden in mijn leven.
Jij zult altijd in mijn gedachten zijn.
Ik zal nog van je dromen en je stem nog horen.
Ik kan niet begrijpen dat jij weg bent, voorgoed.
Jij bent onvergetelijk geworden in mijn leven.
Jij zult altijd met mij meegaan op de levensweg.
Ik zal heimwee naar je hebben.
Ik had je langer willen vasthouden.
Ik had je nog zoveel willen vragen.
Jij blijft een litteken in mijn bestaan.
Jij blijft een teken van liefde in mijn leven.
Aan jou zal ik mij optrekken.
Jou gedenkend zal ik groeien en krachtig worden.
Ik zal vol levensmoed verder gaan.
Jij onzichtbaar bij mij.

30 TROOST IS ER NOG NIET (Marinus Van den Berg)

Voor troost is het nog te vroeg.
Er is nu geen troost.
Nu is er leegte en gemis.
Zeg maar niet zoveel.
Zoek maar geen woorden.
Ga maar zitten, luister maar Houd ons maar vast.
Wees maar stil met ons
Huil maar als je kunt

Niemand hoeft nu groot en flink te zijn
We zullen wel opstaan uit ons verdriet
Langzaam.
Op onze wijze.
Op onze tijd
De steen zal wel omgewenteld worden.
Troost ons maar niet
Maar kom maar en reis met ons mee.
Het verdriet is te zwaar
Voor ons alleen.

31 HET IS NOG NIET TE BEGRIJPEN (Marinus Van den Berg)

het is nog niet te begrijpen je stem niet meer te zullen horen,
jou niet meer naast me te vinden bij 't wakker worden ...
je gezicht niet meer te zullen zien.
het is nog niet te begrijpen,
en als anderen alweer doorleven,
als bijna niemand nog je naam noemt,
zal ik jouw stem nog horen in mij,
zal ik naar je verlangen bij 't wakker worden van mijn verdriet.
het is nog niet te begrijpen afscheid van jou te moeten nemen,
het klinkt zo koud en onherroepelijk,
je zult altijd bij me blijven.
niet mijn verdriet koesterend,
zal ik jou een warme plek blijven geven diep in mij.
jij was mijn geborgenheid, mijn tegenwicht,
de intens levende, de storm soms maar ook de luwte
geleefd heb jij tot het einde toe en je leeft nog..

32 BEZINNING DOOR TOON HERMANS

De dood heeft je lichaam meegenomen,
niet wie je was en ook niet wat je zei.
Elke dag van ons verder leven
zal je met elk van ons blijven meegaan.
Nu je onze handen niet meer aan kunt raken
raakt je ons hart nog duidelijker aan.

33 DE DOOD IS NIETS (Augustinus)

De dood is niets.

Ik ben slechts aan de andere kant. Ik ben mezelf, jij bent jezelf.
Waar we voor elkaar waren, zijn we nog altijd.
Noem me zoals je me steeds genoemd hebt.
Spreek tegen me zoals weleer,
op dezelfde toon, niet plechtig, niet triest.
Lach om wat ons samen heeft doen lachen.
Denk aan mij, bid met mij.
Spreek mijn naam uit thuis,
zonder hem te beklemtonen,
zonder zweem van droefheid.
De draad is niet gebroken.
Waarom zou ik uit je gedachten zijn?
Omdat je me niet meer ziet?
Nee, ik ben niet ver, juist aan de andere kant van de weg.
Zie je, alles is goed.
Je zult mijn hart opnieuw ontdekken en de tederheid terugvinden.
Dus, droog je tranen en ween niet, als je van me houdt.

34 TERWIJL JIJ WEG BENT EN ONS ENKEL LEEGTE LAAT (Augustinus)

Terwijl jij weg bent en ons enkel leegte laat vermoeden
wij onverwoord dat je nog steeds bestaat
dat wij je nog horen en met je kunnen spreken
want alle liefde die er was kan zelfs de dood niet breken.
Wij hebben jouw naam in het zand geschreven,
maar de golven hebben die uitgeveegd.
We hebben jouw naam in een boom gekerfd,
maar de schors is afgevallen.
We hebben jouw naam in het marmer gegrift,
maar de steen is gebroken.
We hebben jouw naam in ons hart geborgen,
en de tijd zal die bewaren.
Jij bent geborgen en beschermd in het Licht.

35 ECHTE LIEFDE KAN NIET STERVEN

Je bent nu aan de overkant, waar "ruimte is voor velen" (Joh 14,2).
Geboren ben je nu voorgoed voor 't eeuwig leven,
voltooid en thuisgebracht door onze God en Heer.
En toch, je bent niet ver van ons vandaan:
want échte liefde kan niet sterven,
niet weggenomen worden van die elkaar zo minden.

Zij wordt alleen gekeerd in nieuwe kracht van leven,
in nieuw aanwezig-zijn met ons op onze pelgrimstocht.
Zo ben je dan van aan de overkant bestemd
om mee te delen van Jezus' Geest in leven en sterven.

36 **UIT "DE PROFEET" - KAHILIL GIBRAN**

Wanneer je blij bent,
kijk dan diep in uw hart
en je zult zien
dat enkel wat je verdriet gegeven heeft
ook vreugde brengt.
Wanneer ge verdrietig zijt,
blik dan opnieuw in je hart
en je zult zien
dat je weent om wat je vreugde schonk.
Sommigen van jullie zeggen:
Vreugde is groter dan verdriet.
En anderen: neen, verdriet is groter.
Maar ik zeg jullie: Ze zijn onafscheidelijk.
Ze komen tezamen
en wanneer de één met jou aanzit aan tafel
dan moet je bedenken
dat de andere slaapt in je bed.
Voorwaar, als een weegschaal hang je
tussen je verdriet en je vreugde.

37 **TROOST AAN DE OVERKANT**

Wees maar gerust nu, ik ben vrij.
Door je verdriet heen
denk aan mij
en weet dat ik nu zonder pijn
zonder verdriet in licht zal zijn.
En wat je nu nog van mij ziet
is wat jij kent maar ben ik niet,
het droeg mijn leven door de tijd
en bracht me naar oneindigheid.
Ik geef het terug aan moeder aarde
die het weer opneemt en bewaart
en ik - ikzelf - ga naar mijn Bron
waar alle leven ooit begon.

Droog maar je tranen
het komt goed,
ik heb het altijd al vermoed.
Mijn mooiste dromen worden waar
dus droom nu verder voor elkaar.
Blijf aan mij denken, hoe ik was,
vooral als ik gelukkig was,
groeï maar aan die herinnering,
put daaruit moed
voor een nieuw begin.

38 DOODSTIL IS HET...

Waarom? Het gebeurt dagelijks en toch... plots wordt je leven dan doorkruist
en afscheid nemen weegt zo zwaar maar waarom?
Jij was veel meer dan zomaar mens niet zomaar doodgewoon, goddank.
Ik ben een stuk van mezelf kwijt.
Doodstil is het.
En zoveel vragen blijven vraag.
Nu lijkt de tijd wel stil te staan in tranen, pijn, verdriet, wanhoop,
En toch niet alleen ...
Ik geloof dat pijn kan wijken voor wat vreugd,
herinnering wordt dankbaarheid
zo zijn wij antwoord voor mekaar.
En daarom probeer ik te delen van mezelf
draag ik je kostbaar geschenk mee
en blijf jij leven in mijn hart.
Doodstil is het.
En zoveel vragen blijven vraag
nu lijkt de tijd wel stil te staan in tranen, pijn, verdriet, wanhoop
en toch niet alleen...

39 ONTHOUD MIJ... (Caroline Van Alboom)

Onthoud mij in je dromen
want aan het gaan is geen ontkomen,
nu niet, noch later.
Hoe onvolkomen klein, hoe onvolmaakt de tederheden
ik weet, ik was je reden
de hand waar je naar greep bij kleinigheden
en hulpeloos verweer
of wandelend in het druk verkeer.

Onthoud mij dus
in die verwarde droom van jij en ik
om al het dwaze dat we deden
maar ook om zoveel heerlijkheden.

40 BIJ DE DOOD VAN EEN PASGEBORENE

Welkom, welkom, jij was zo welkom kind zo hulpeloos, zo pasgeboren ons
eindeloos verlangen onze verre hoop Jij was een droom van geven en
ontvangen het wonder tussen God en mens. Geen opengaande nieuwe morgen.
Geen glinsterende oogjes meer, de tijd staat stil 't is eeuwigheid en God... Ik
weet 't niet meer.
Jij was zo welkom kind ons broos geluk...

41 WEEFSEL

Eens werd jij uit niets
in diepe duisternis
geweven in de moederschoot
en prachtig kwam je aan het licht.
Je ademde het leven in en schreide.
Je ging de weg
die jij alleen kon gaan
ten einde toe.
Je ademde het leven uit en scheidde.
Nu dragen wij je weg.
Het laatste wat van jou gebleven is,
dat stoffelijke weefsel - zo prachtig was het en zo licht –
zal in de diepe duisternis
van Moeder aarde teruggaan
naar de stof waaruit het eens geweven is.
Maar jij blijft jij een spoor getrokken in ons leven.
Onzichtbaar en onkenbaar eens
maar nu gekend,
je naam voor altijd
in ons hart geschreven.

42 HERINNERING

Je woord leeft niet meer onder ons,
je hand wordt niet meer aangereikt,
je zuchten en proberen,

het is niet meer in ons bereik;
je diepe warme stem;
je lange luisteren,
je naakte eerlijkheid,
je verborgen vechten,
dat alles is voorgoed
uit ons zichtbaar leven verdwenen;
en toch, je bent nog steeds aanwezig,
dan bij de één, dan bij de ander,
je beeld is niet meer te vergeten,
zozeer hebben we je begrepen.
Je woorden dragen verder ...
je handen geven voort ...
je luisteren en proberen ...
we gaan er elke dag mee door.

43 AANVAARDEN DAT JIJ STERVEN MOET, VALT ONS ZWAAR

Om te aanvaarden dat jij sterven moet,
jij zo vol levenswil, jij die je beste krachten schonk
aan de zorg voor anderen,
valt ons zwaar.
Nog zovelen hadden je nodig,
zovelen houden van jou maar moeten je loslaten,
voor jou en voor ons
was je leven nog niet voltooid.
Jouw ongeneeslijke ziekte die al jouw levenskracht weg krabde en
ondermijnde, heeft wonden geslagen in ons hart en bij herhaling doen zeggen:
waarom jij?
We hebben geen antwoord gekregen dat ons voldeed
maar wel ben je onvergetelijk geworden in ons leven.
Terwijl jouw krachten minder werden,
ging er een kracht van jou uit die jouw zwakke lichaam overtrof.
Jouw sterven kunnen we niet aanvaarden
maar jouw leven willen we opnemen in ons leven,
als een zaak gezaaid in ons,
om vrucht te dragen,
zonder jou was ons leven armer geweest.

44 JE MOEDER... (Marinus Van den Berg)

Je leven is voor altijd anders als je moeder niet meer tastbaar in je leven is.

Niet meer tastbaar, maar wel voelbaar
in de herinneringen die je aan haar hebt.
Soms doen die herinneringen pijn, omdat je haar mist.
Soms doen die herinneringen je goed, omdat je weet dat zij van je hield.
Soms zijn die herinneringen een hand op je schouder
en helpen ze je om je leven zo zinvol mogelijk te leven.
Je leven is voor altijd anders geworden.

45 IK WIL DE DAG VAN MORGEN NOG EVEN LATEN WACHTEN

Ik wil de dag van morgen nog even laten wachten,
ik wil nog even luisteren naar jouw stilte,
ik wil nog even vasthouden wat is geweest,
denken aan vroeger,
weten dat jij niet weg bent, dat jij niet ophoudt,
dat jij hier blijft en onmogelijk verdwijnen kunt...
dat jij nu vrede hebt, dat jij nu vrij bent, zonder pijn, zonder zorgen;
ik weet dat morgen niet zal zijn zoals ik 't vroeger heb bedacht,
dat ik je zo ontzettend veel zal missen;
ik zeg je dank voor alles wat je voor ons was,
gek, dat ik dat nu gemakkelijker zeggen kan dan ooit tevoren:
ik mis je – en daarom wil ik de dag van morgen
nog even laten wachten

BEGROETING

Genade en vrede aan U allen vanwege God onze Vader en de Heer Jezus Christus die ons deed herboren worden tot een leven van hoop

VERWELKOMING

WELKOM 1

Wanneer iemand in ons midden sterft, valt er een schaduw, onafwendbaar. Onze woorden verstommen. Ons geluk verstilt.

Onze liefde lijkt vruchteloos. Wij voelen eenzaamheid en kilte: de twijfel van de dood. Is het levenslicht dat mensen zien als zij geboren worden, niet krachtiger dan deze duisternis? Zal het niet langer duren dan de tijd die ons gegeven is?

Wij willen opstaan uit de nacht en uitzien naar de morgen.

WELKOM 2

Dit is een dag anders dan andere; een dag die ons zachter stemt en zwijgzamer. Want, staande in het licht van het leven, herkennen we de schaduw van de dood. Wat zo veraf leek, is plotseling heel dichtbij. Iemand in ons midden is gestorven: een man/vrouw geliefd en vertrouwd, die met ons heeft geleefd, die heeft gelachen en geweend... Wij kunnen zijn/haar warmte haast nog voelen. Zijn/Haar stem nog horen. Zijn/Haar beeld staat gebeiteld in ons geheugen

WELKOM 3

Beste familie, goede vrienden, wij danken U voor uw aanwezigheid bij het afscheid van N.N. Terwijl het jachtige leven gewoon doorgaat, staat de tijd voor ons stil. Alles krijgt ineens een andere zin. Terwijl we gisteren nog plannen maakten voor de dag van morgen, werpt de dag van vandaag ons helemaal ondersteboven. Met de dood in huis wordt anders geleefd, anders gevoeld, anders gedacht. Hoe vaak wij ook horen spreken over sterven, deze dood is uniek. Het gebeuren van de afgelopen dagen lijkt nog niet helemaal tot ons door te dringen. Maar één ding is ons wel duidelijk: nooit meer zullen de dagen

zijn als toen zij/hij nog onder ons leefde. In deze uitvaartplechtigheid komen wij samen met ons hart vol verdriet. Moge er een woord van troost oplichten in ons hart en ons leed draaglijker maken.

WELKOM 4

Afscheid nemen is met zachte vingers wat voorbij is dicht doen en verpakken in goede gedachten van herinnering, is verwijlen bij een brok leven en stilstaan op de pieken van pijn en vreugde. Afscheid nemen is met dankbare handen weemoedig meedragen al wat waarde heeft om niet te vergeten. Is moeizaam de draden losmaken en uit het spinrag der belevenissen loskomen en achterlaten en niet kunnen vergeten. Leven is, vanaf zijn geboorte voortdurend afscheid nemen, losshaken om voort te gaan, zichzelf te verliezen om zichzelf te hervinden. Het risico nemen van de graankorrel om vruchten voort te brengen. Afscheid nemen is het moeilijkste in het leven, men leert het nooit. Gelovig sterven is afscheid nemen van de tijd, niet van het leven. Het is zichzelf blijven zoals men geworden is, het ene mysterie verlaten om het andere in te gaan en op het woord van Jezus de hoop te verwisselen voor de zekerheid dat God liefde is, pure Liefde.

WELKOM 5

In naam van de familie mag ik U allen van harte welkom heten, hier in de kerk, ook de mensen die misschien ons geloof niet delen. Laten we er een mooi gebedsmoment van maken.

Wij zijn allemaal zoekende mensen, zoekende gelovigen. Ieder van ons is geraakt door het heengaan van N.N. Gevoelens van verdriet, pijnlijke en mooie herinneringen aan N.N. gevoelens van dankbaarheid, ook opstandigheid misschien.

Het mag van onze God, zo staan wij hier voor Hem. Met onze vragen en de verscheurdheid van ons hart. Samen willen wij in dit uur bidden, luisteren en zingen tot Hem die groter is dan ons hart, en tot wie wij bidden: "Al moet ik het duister in van de dood, ik ben niet angstig, U bent toch altijd bij mij."

WELKOM 6

Niet de dood, maar het leven is het grote plan van God. Onze droefheid gaat altijd samen met hoop. Christus heeft gezegd: "Wie in Mij gelooft zal leven ook al is hij gestorven!" Vertrouwen wij ons toe aan dit woord van de Heer. Geloven wij in een God die liefde is dan aanvaarden wij meteen dat de dood niet het einde is. God neemt het leven niet terug. Hij vernietigt niet wat Hij zelf geschapen heeft. Hij dooft het licht niet uit dat Hij zelf heeft aangestoken. Wij geloven in een scheppende Vader in wie alle leven geborgen is. Wij geloven in

de Zoon, Jezus Christus, die verrezen is opdat wij eeuwig zouden leven.

WELKOM 7

Wij zijn hier vandaag samen gekomen om te bidden. Wij denken daarbij aan N.N., die leefde in ons midden, en die nu van ons is heengegaan naar een betere wereld. Hij/Zij was iemand die ons zeer lief was. Hij/Zij was zeker iemand met deugden en gebreken, maar toch geschapen naar het beeld en de gelijkenis van God. Daarom willen wij samen biddend ons geloof uitspreken dat onze God een God van levenden is en niet van doden. Dat ieder van ons, die gelooft in Jezus, thuis zal komen bij God

WELKOM 8

God, wij willen samen onze dierbare dode gedenken. Wij willen zijn/haar naam in ons midden levend houden,. Wij danken U, Heer onze God, voor N.N., die ons zo nabij was. Wij danken U voor al die liefde die van hem/haar is uitgegaan, en voor de vrede die hij/zij gebracht heeft. Wij bidden U, dat er niets van dit mensenleven verloren zal gaan, dat wat hij/zij geleefd en gedaan heeft ten goede zal komen aan de wereld, dat al wat hem/haar heilig was, geëerbiedigd zal worden door mensen die na hem/haar komen, en dat hij/zij in alles waarin hij/zij groot is geweest, tot ons mag blijven spreken, juist nu hij/zij gestorven Wij bidden U, dat hij/zij, levend bij U, mag waken over ons, dat hij/zij onze voorspraak mag zijn bij U.

WELKOM 9

Beste familie en vrienden, Wij zijn hier samen gekomen om te bidden voor N.N. Iemand die ons lief is, is heengegaan. Wij begrijpen het niet, en toch is het zo. Het komt hard aan als de dood ons huis binnentreedt. Het is erg voor hen die achterblijven. En daarom willen wij ook bidden voor deze familie, die in dit uur steun en troost nodig heeft. Wij doen dat als gelovige mensen, stamelend, zoekend naar woorden. Wij keren ons tot God, de Heer van leven en dood. Wij geloven in een scheppende Vader, in wie alle leven geborgen is. Wij geloven in de Zoon, Jezus Christus, die verrezen is opdat wij zouden leven. Wij geloven in de heilige Geest, die ons aan elkaar bindt zelfs over de dood heen.

WELKOM 10

Dierbare familie en gelovigen. Veel van het leven verwachten en dan sterven: wij begrijpen het niet En vele zullen met ons zeggen: er is een goed mens gestorven. Waarom moeten goede mensen sterven? Vanuit ons aanvoelen zouden wij goede mensen altijd bij ons willen houden. Want in de nabijheid van goede mensen worden wij zelf goed en mild. Goede mensen zijn een

weldaad, een zegen, zo maar van God gekregen. En daarom willen wij bidden in deze kerk voor N.N. Maar ook voor de familie, zo zwaar beproefd. Gelovige mensen moeten elkaar vasthouden en hun liefde bewijzen, vooral als er leed is en verdriet. Daarom zijn we hier bijeen. En richten ons met onze vragen tot God, die ons bemint en die wij liefhebben.

WELKOM 11

Dierbare familie en goede vrienden van deze overledene N.N. Een mens wordt geboren, ongevraagd. Een mens leeft een tijd en moet sterven, zonder zijn leven ook maar iets te verlengen. Wat is dat leven dat verloopt tussen wieg en graf? Onze overledene heeft in zijn/haar leven geen grote dingen gedaan, hij/zij sprak niet met veel omhaal van woorden. Neen, deze dingen pasten niet bij zijn/haar leven. En toch is dit een groot mens geweest, omdat hij/zij het gewone buitengewoon heeft gedaan. Gewoon zijn/haar plicht doen, dag na dag, met veel liefde met veel toewijding. En dan geloven dat God wasdom geeft aan al dat werken. Om de familie te troosten bij het verlies van deze man/vrouw, en om te bidden voor hem/haar zijn wij naar de kerk gekomen.

WELKOM 12

Dierbare familie en allen die uit sympathie voor N.N. naar hier gekomen bent. Het is goed dat wij in de rust van deze kerk samenkomen om te bidden. Een jong leven, vol toekomst en verwachting, houdt plotseling op. Wij verstaan het niet. Wij begrijpen het niet.

De dood is zo hard aangekomen dat wij geen blijf weten met ons verdriet. Menselijkerwijze gaan we er aan ten onder bij het zien van zoveel leed. En daarom is het goed dat vele vrienden hier samen zijn. In deze moeilijke uren hebben we steun en troost nodig.

Mensen moeten elkaar dan ook dragen in harde dagen. In deze viering willen wij heel dicht bij N.N. zijn en God vragen dat Hij ons zijn aanwezigheid laat ervaren, dat er bij Hem nog toekomst is, ook voor dit jong leven.

WELKOM 13

Broeders en zusters, wij heten u welkom, Nu wij zijn samengekomen om te bidden voor onze dierbare overledene N.N. Wanneer iemand sterft die wij van nabij kennen, en die ons lief is geworden, dan worden wij stil. De dood draagt immers in zich een groot geheim dat wij mensen niet kunnen doorgronden. Wij begrijpen niet waarom geliefde mensen van ons worden afgenomen. In ons hart is er droefheid en verslagenheid. Wij zouden U, familie en vrienden, zo graag willen helpen en troosten. Toch beseffen wij hoe moeilijk dit is omdat

wij het gemis niet kunnen tenietdoen. Het leven wordt ons gegeven, het leven wordt ons ontnomen. In dit uur willen wij ons richten tot God, in wiens handen ons leven geborgen is. Hij wil ons sterken en steunen opdat wij in dit verlies staande zouden blijven.

LICHTRITUS

LICHTRITUS 1

Zo anders stil wordt het in mij: jou herinner ik mij, jouw gezicht voor mij. Je zou nog zo een woord kunnen spreken. Zo anders stil word ik nu jouw naam klinkt. *Een kaars wordt ontstoken.* Jij licht in mij, jij licht voor mij, jou wil ik mij te binnen brengen... Met mijn adem noem ik jouw naam... Zo leef je verder... onzichtbaar... aanwezig... met je liefste naam.

LICHTRITUS 2

Wij steken HET LICHT aan voor onze geliefde omwille van de liefde die hem/haar heeft gedragen en bezield
en iets in hem/haar heeft aangestoken
dat eeuwig en onuitwisbaar is. omwille van de vreugde die wij samen met hem/haar
hebben beleefd en gedeeld. Deze vreugde was helend voor de pijn die bij het leven hoort.
omwille van de vrede die hij/zij bracht en die kwam vanuit zijn/haar hart.
Moge het licht een verwijzing zijn naar het eeuwig licht dat zich na het leven openbaart, moge het tevens een herinnering zijn aan de heldere tekens die wij zagen in het leven van onze geliefde

LICHTRITUS 3

't Licht ... dát blijft ...
Alles wat we zien zal voorbijgaan wij zullen voorbijgaan de een gaat voor de ander zelden samen.
Alles wat we zien zal voorbijgaan maar 't licht dat blijft en in dat licht wij.
In 't licht dat door geen duister overwonnen zal worden, al is de strijd soms hevig en lijkt 't licht te doven.
Alles wat we zien zal voorbijgaan maar het Licht dat blijft en wij zullen eens geborgen zijn in dat Licht.

LICHTRITUS 4 (begeleid door muziek: Antonio Vivaldi, De lente)

Een teken van '**Liefde**'. In liefde heb je het leven gekregen, mens. En je hebt het leven liefgehad. Liefde heeft je gedragen en bezield. Je hebt omhelsd en gestreeld. Je hebt hartstocht gekend en verlangen. Je hebt je prijsgegeven en je aan mensen toevertrouwd. De liefde heeft in jou iets aangestoken dat eeuwig en onuitwisbaar is.

Wij steken het licht aan voor jou, mens, omwille van de liefde.

Een teken van '**Vreugde**'. Samen met jou hebben wij vreugde beleefd, mens. Je hebt blijde dagen gekend. Je hebt gelachen. Je was gelukkig. En de vreugde die we deelden, was helend voor de pijn die bij het leven hoort. Vreugde heeft je mooi gemaakt. Dat beeld van jou, de zalige herinneringen willen wij voor altijd in ons hart bewaren.

Wij steken het licht aan voor jou, mens, omwille van de vreugde.

Een teken van '**Eenvoud**'. Vriendelijkheid heeft je getooid en eenvoud van hart je gesierd, mens. Je had geen grote woorden nodig. En toch heb je ontwapend en veroverd. Mensen vonden een thuis in je huis. Velen herkenden in jou, de mens. En in die eenvoud ben je naamloos groot geworden.

We steken het licht aan voor jou, mens, omwille van de eenvoud.

Een teken van '**Inzet**'. Je hebt je talenten gebruikt, mens, Je hebt ingezet wat je had, zonder aarzeling, zonder omzien. Je zou niet rusten als je niet alles gedaan had wat voor jou mogelijk was. Je werd een geweten voor sommigen, voor anderen een stem. Je zult ons blijven oproepen, jij werker van het eerste en het laatste uur, vandaag en alle dagen.

Wij steken het licht aan voor jou, mens, omwille van de inzet.

LICHTTRITUS 5 (Marinus Van den Berg)

Nu het lange wachten en waken voorbij is. Nu de laatste onrust uit dit lichaam is weggegaan. Nu de overtocht is begonnen, zijn we stil in deze nieuwe, andere stilte.

We ontsteken dit licht (*kaars aansteken*) en vragen om Vrede en Licht, om ontvangen te worden daar waar we louter licht vermoeden: **een nieuwe geboorte**. Daar waar opnieuw onze naam zal worden genoemd.

LICHTTRITUS 6 (Johannes 11,21-27)

L De Paaskaars is een teken van verrezen Heer, een teken ook van eeuwig licht. Jezus, Wij ontsteken deze kaars om ons geloof uit te drukken in de Heer wij ontsteken ook een kleine kaars als een teken van hoop dat onze lieve dode N.N. nu reeds mag delen in het volle licht van Christus' heerlijkheid en wij bidden dat Gods aanwezigheid ook ons licht en vertroosting mag brengen.

V Gij die in het begin geroepen hebt: Het worde licht, en er was licht, wees hier aanwezig en verdrijf de duisternis.

A Zegen ons met het licht van uw ogen, Heer onze God **V** Gij die voor uw volk uitgetrokken bent als een vuurzuil in de nacht, wees hier aanwezig en wees een licht op onze weg.

A Zegen ons met het licht van uw ogen, Heer onze God

V Wij zien naar U uit als wachters naar de dageraad. Wees voor ons het licht in de morgen. Verlies uw dienaren niet uit het oog. Laat ons niet alleen in de duisternis van ons verdriet. Uw nabijheid helpt ons opstaan uit onze droefheid en rouw.

A Zegen ons met het licht van uw ogen, Heer onze God

V Barmhartige God en Vader van vertroosting, uw eeuwige liefde is ons steeds nabij. In de duisternis van onze dood daagt het licht van uw leven op. Zie naar ons in onze droefheid, nu wij bidden voor die wij in ons midden moeten missen. Vergeef hem/haar alle tekorten en leid hem/haar door de dood heen naar een ander leven. Geef hem/haar een plaats in het licht, het geluk en de vrede van uw Zoon die ons daarin is voorgegaan en met U leeft in de eeuwen der eeuwen.

A Amen.

VERGEVINGSGEBEDEN

VERGEVINGSGEBED 1

V Nu we staan voor de grens van leven en dood, nu ons hart geraakt is en het menselijk bestaan zo breekbaar lijkt, bidden we om vergeving.

L Om het goede woord dat we niet hebben gezegd, om de warmte die we niet hebben gegeven, om de tijd die we niet over hadden voor elkaar.

A Heer, ontferm U over ons.

L Om de trots die ons van elkaar verwijdt, om het oordeel dat we hebben geveld om de zelfzucht die ons van elkaar vervreemdde,

A Christus, ontferm U over ons.

L Als moedeloosheid ons overvalt, als angst ons verblindt, als ongeloof ons doet twifelen,

A Heer, ontferm U over ons.

P Moge de goede God zich over ons ontfermen, moge Zijn Liefde ons bemoedigen en Zijn Geest ons sterken, in naam van Hem die ons is voorgedaan door lijden en dood heen: Jezus Christus, onze Heer.

A Amen.

VERGEVINGSGEBED 2

V God van leven en dood, door droefheid overmand komen wij met onze beden tot U.

L We hebben elkaar veel meer nodig dan we laten blijken. We hebben elkaar veel meer te bieden dan we gewoonlijk geven. We hebben elkaar veel meer te zeggen dan we uitspreken. We kunnen elkaar veel meer troosten dan we beseffen. We kunnen elkaar veel meer danken dan we vermoeden. We kunnen elkaar veel meer steunen dan we tot nu toe deden. We kunnen elkaar veel meer vergeven indien we onszelf kennen. We kunnen elkaar veel meer begrijpen indien we aandachtig zijn. We kunnen elkaar veel meer verdragen indien we rustig zijn. We kunnen elkaar veel meer aanmoedigen in het goede. We zouden elkaar veel meer moeten bewonderen in het schone. We zouden elkaar veel meer moeten helpen in het moeilijke.

V Ga met ons mee, God, de lange weg van onmacht en verdriet, Naar kracht en opstanding.

Ga met ons die weg die over sterven heen naar onaantastbaar leven leidt.

Amen.

VERGEVINGSGEBED 3

V Bidden wij nu om vergeving, zoals God steeds opnieuw mensen kansen geeft, zo moeten ook wij steeds opnieuw beginnen.

L Het sterven van N.N. maakt ons stil. Het doet ons beseffen hoe broos ons

aardse leven is, ook dat wij mensen zijn met fouten en gebreken. Bidden wij daarom om vergeving.

A Heer, wij vragen om vergeving

L De dood doet ons nadenken over het leven, over de manier waarop we samen met anderen bestaan. Nu N.N. die ons dierbaar is, is heengegaan, beseffen we nog meer onze tekortkomingen en willen we om vergeving vragen.

A Christus, wij vragen om vergeving

L Afscheid nemen is stil worden bij het leven, bij wat goed was en minder goed, is vergeving vragen voor wat voorbij is.

A Heer, wij vragen om vergeving

V Moge de barmhartige God ons blijven oproepen, om ons te verzoenen met mekaar. Moge N.N. bevrijd van alle menselijke zwakheid, voor eeuwig gelukkig zijn bij de God van het leven. Amen.

VERGEVINGSGEBED 4

V Vergeven betekent dat ook een gebroken schakel weer gelast kan worden en zijn plaats in de ketting behoudt. Vergeven is de mens 'in fout' weer nieuwe kansen geven. Oog hebben voor de levende schakels geeft ook mensen die ons voorgingen, de overledenen, een plaats in het geheel. Hun boodschap voor ons is: Houd elkaar goed vast. Wij blijven dit doen en zijn als een schakel, een verbinding over de tijd heen met alle mensen en met Diegene die begin en einde is.

L Vergeef mij, Heer, dat ik het goede woord niet sprak, Waardoor in een mensenhart misschien iets kostbaars brak.

A Heer, wij vragen om vergeving.

L Vergeef mij, Heer, voor al het goede dat ik niet heb gedaan en zo vele kansen voorbij liet gaan.

A Christus, wij vragen om vergeving.

L Vergeef mij, Heer, voor dat kaartje, die brief die ik niet schreef, waardoor in een mensenhart een koude leegte bleef.

A Heer, wij vragen om vergeving.

V Moge de barmhartige God ons blijven oproepen, om ons te verzoenen met elkaar. Moge N.N. bevrijd van alle menselijke zwakheid, voor eeuwig gelukkig zijn bij God van het leven.

A Amen.

VERGEVINGSGEBED 5

V Voor de keren dat we het samenleven moeilijk maakten, voor de fouten die we tegen elkaar begaan, vragen we om vergeving.

L Heer, wij beseffen maar al te goed hoe klein en onvolkomen wij zijn. Voor

alles waarin we tekort zijn gekomen tegenover onze overledene N.N. en tegenover elkaar, vragen we om vergeving.

A Heer, ontferm U over ons.

L Christus, nu we oog in oog staan met de broosheid en de breekbaarheid van het leven, beseffen we ook hoe vast we zitten aan wat onbelangrijk is.

A Christus, ontferm U over ons.

L Heer, Gij weet wat er schuil gaat in ons hart, maar Uw naam en Uw liefde houden het uit tegen alle zonden in. Wij vragen U om mildheid en barmhartigheid.

A Heer, ontferm U over ons.

V Moge de almachtige God zich over ons ontfermen, onze zonden vergeven en ons geleiden tot het eeuwig leven.

A Amen.

VERGEVINGSGEBED 6

Vergeven is iemand bevrijden, iemand weer kansen geven, nieuw te worden. Vergeven is iemand de hand reiken, om over de zwakheid heen te geraken, is een brug bouwen, is terug contact opnemen, is de panne herstellen. Vergeven is de ander weer zo gaarne zien als jezelf. Vergeving vragen is de eigen pretentie op zak steken en bekennen dat je liefde nodig hebt. Vergeven is nog eens de liefde gelijk geven.

VERGEVINGSGEBED 7

V Laten we bij dit afscheid, God om vergeving vragen om al die keren dat wij N.N. te kort hebben gedaan, om zo met vrede in het hart van haar/hem afscheid te nemen. Wij bidden samen:

A Ik belijd voor de almachtige God en voor u allen, dat ik gezondigd heb in woord en gedachte, in doen en laten, door mijn schuld, door mijn schuld, door mijn grote schuld. Daarom smee ik de heilige Maagd Maria, alle engelen en heiligen, en u, broeders en zusters voor mij te bidden tot de Heer, onze God.

P Moge de almachtige God zich over ons ontfermen, onze zonden vergeven en ons geleiden tot het eeuwig leven.

A Amen.

VERGEVINGSGEBED 8

V Heer God, Gij kent ons geloof en ons ongeloof, ons veilig vertoeven en onze twijfel... Wij vragen U om vergeving.

L Wij kunnen U niet zien, wij horen U niet, maar wij kennen Uw Naam, Gij kent de onze. Wij kunnen U roepen, God, Gij en wij in de stilte. Erbarm U over ons!

A Heer ontferm U over ons.

L Als er een eind komt aan ons geduld, als wij stoten op de grens van onze moed en niet verder kunnen, wees er dan voor ons! Neem ons bij de hand en voer ons over de grenzen van ons onvermogen. Wees er dan voor ons!

A Christus, ontferm U over ons.

L Als Gij niet overal bent waar wij zijn, God, zijt Gij nergens voor ons. En wij zijn ten dode. God, als Gij eenmaal gesproken hebt, een enkel woord, kunt Gij dan ooit ophouden met ons te spreken? Als Gij ons eens gekend hebt, ken ons dan voor altijd!

A Heer, ontferm U over ons.

V Moge de almachtige God zich over ons ontfermen, Onze zonden vergeven en ons geleiden tot het eeuwig leven.

A Amen.

OPENINGSGEBEDEN

OPENINGSGEBED 1

Laten wij bidden.

Goede God, wij vertrouwen de naam en het leven van N.N. aan U toe. Gij, die onze harten doorgrondt en naast ons door het leven gaat, Gij kent de wegen die hij/zij is gegaan. Het werk waarin hij/zij groot was, de vreugde waarom hij/zij dankbaar was, het lijden dat hij/zij gedragen heeft, het is U niet ontgaan. Vandaag bidden wij U: laat hem/haar niet alleen, maar neem hem/haar op in uw vreugde, bekleed hem/haar met het gewaad van uw gerechtigheid, geef hem/haar uw rust en uw vrede en laat hem/haar Jezus zien, naar wie wij vol verlangen uitzien Vandaag en alle dagen. Amen.

OPENINGSGEBED 2

Laat ons bidden.

Goede God, geen oog heeft het gezien, geen oor heeft het gehoord, wat Gij in uw goedheid hebt bereid voor wie U toebehoren. Wij vragen U: schenk ons en allen die nu treuren om het heengaan van N.N. uw troost, nu wij weten dat hij/zij niet voor niets heeft geleefd maar met alles wat hij/zij voor ons en voor U is geweest, zal worden opgenomen in de heerlijkheid van uw huis, en dat hij/zij Jezus zal aanschouwen tot in eeuwigheid. Amen.

OPENINGSGEBED 3

Laat ons bidden

Genadige God, wij danken U, want nooit verzwakt uw geduld voor de mens. Vandaag bidden wij tot U en vragen U: laat wie sterven niet eenzaam achter maar vervul aan hen uw belofte en neem hen op in uw land van genade en trouw. Gij die leven bent tot in eeuwigheid. Amen.

OPENINGSGEBED 4

Laat ons bidden.

Almachtige God, het wonder van uw liefde is sterker dan de dood. Dwars door lijden en verdriet heen leert Gij dat het goede niet sterven zal. Jezus, uw Zoon, leeft omdat Hij zichzelf heeft weggeschonken. voor het geluk van de wereld. Geef dat zijn liefde ons opheft boven onszelf. Help ons elkaar te bevestigen en zo het leven te vinden. Door Jezus Christus onze Heer. Amen.

OPENINGSGEBED 5

Laat ons bidden

Heer, onze God, als gewonde mensen zijn wij hier samen, N.N. zijn/haar dood

is hard aangekomen. Wij kunnen niet geloven dat dit het einde is van wat eens goed, schoon en vol belofte was. Help ons opstaan uit onze verslagenheid. Bewaar in ons de hoop dat Gij, oorsprong en toekomst van alles, niets laat verloren gaan van wat mensen voor elkaar geworden zijn. Dat vragen wij door Jezus, uw Zoon. Amen.

OPENINGSGEBED 6

Laat ons bidden

God, wij begrijpen niet waarom onze dierbare N.N. van ons is afgenomen. Wij zijn bedroefd omdat hij/zij niet meer tot ons spreekt. Het kan niet zijn dat wij tevergeefs beminnen en dat liefde die mensen aan elkaar bindt bij de dood wordt afgebroken. Help ons geloven dat hij/zij nu bij U leeft in de vreugde van uw Vaderhuis. Wij vragen het U door Christus, onze Heer. Amen

OPENINGSGEBED 7

Laat ons bidden

God, als Gij ons thuisbrengt na dit leven van zorg en kommer, van zoeken en wachten op geluk, dat zal een droom zijn. God, dan zullen wij juichen om al wat Gij in een aardse mens tot stand hebt gebracht.

Breng ons dan thuis, keer ons tot leven en laat hem/haar die gestorven is uw heerlijkheid zien. Wij vragen het U door Christus, onze Heer. Amen.

OPENINGSGEBED 8

Laat ons bidden

God, ik ben altijd bij U. Gij houdt mij vast, uw hand in mijn hand. Alles zult Gij ten goede leiden. Wat is de hemel voor mij zonder U, wat moet ik op aarde als Gij niet bestaat? Al wordt mijn lichaam ook afgebroken, al sterft ook mijn hart, Gij bent mijn Rots, mijn toekomst die op mij wacht. Ver weg van U is het geen leven, U ontrouw te zijn, is niemand zijn. Bij U, mijn God, bij U ben ik geborgen.

OPENINGSGEBED 9

Laat ons bidden

God, onze Vader, uw Zoon Jezus heeft op het kruis gebeden: Vader, in uw handen beveel ik mijn geest, en daarna stierf Hij. Nu N.N. ontslapen is in de hoop der verrijzenis, bevelen wij U zijn/haar leven en sterven aan. Wij vragen U: moge zij/hij, die in dit aardse leven geleerd heeft zich te geven aan U en aan de mensen, nu van U nieuw leven krijgen. De levensadem die geen einde kent en die gelukkig maakt voor altijd. Wij vragen het door Christus onze Heer. Amen.

OPENINGSGEBED 10

Laat ons bidden

God, wij zijn moedeloos en opstandig en weten niet waarom alles gebeurt. Toch geloven wij dat Gij alles ten goede leidt en dat niets tevergeefs gebeurt. Wij vertrouwen deze overledene toe aan U, want wat Gij doet, houdt stand en niemand kan dat teniet doen.

Blijf bij ons alle dagen tot in de eeuwen der eeuwen. Amen.

OPENINGSGEBED 11

Laat ons bidden

God, tranen en droefheid, rouw om de dood vervullen nu ons leven. Wij hoopten op leven, maar er kwam dood. Toch geloven wij dat Gij alles nieuw kunt maken en dat Gij onze dierbare overledene kunt herscheppen.

Aan uw belofte houden wij ons vast, aan uw barmhartigheid vertrouwen wij ons toe. Door onze Heer Jezus Christus, onze Heer. Amen.

EERSTE LEZING

1 PREDIKER 3,1-15: ALLES HEEFT ZIJN TIJD (vertaling door Huub Oosterhuis)

Wij lezen een tekst uit het boek Prediker

Alle dingen onder de hemel hebben hun tijd en alles heeft zijn uur.

Er is een tijd van leven en sterven

een tijd van doden, een tijd van genezen.

Een tijd van planten, een tijd van onwortelen,

een tijd van breken, een tijd van bouwen,

een tijd van schreien, een tijd van lachen,

een tijd van rouwen, een tijd van dansen.

Een tijd om stenen weg te werpen, een tijd om stenen bijeen te rapen,

een tijd van omhelzen, een tijd van onthouding,

een tijd van zoeken, een tijd van verliezen.

Een tijd van bewaren, een tijd van wegdoen,

een tijd van zwijgen, een tijd van spreken,

een tijd van liefde, een tijd van haat,

een tijd van oorlog, een tijd van vrede.

Hij heeft zijn naam op de wereld gelegd

en de eeuwigheid in het hart van de mens,

maar wie kan doorgronden wat er gebeurt?

Want alles is ongenaakbaar en diep.

Wat heden bestaat, het was er reeds lang

en wat zal zijn bestond al vroeger

en wat gebeurd is gebeurt opnieuw

en God zoekt weer op wat voorbij is gegaan.

2 PSALM 23 (vertaald door Aleidis Dierick)

De Heer is mijn vriend, ik hou van zijn naam. Hij zal mij zijn wegen tonen. De

Heer zal met mij langs de grenzen gaan, ik mag in zijn aandacht wonen.

Hij geeft mij een land, waar ik rusten kan, waar de twijfel mij niet kan raken.

Daar bouwt Hij een stad voor de nieuwe mens, God wil mij gelukkig maken. De

Heer is mijn vriend, nu kom ik tot rust. zijn vreugde doorademt de dagen. Hij

zingt in mijn hart nu het avond wordt. nu mijn honger Hem brood komt

vragen. De Heer brengt mij thuis. Hij heeft mij gezalfd Hij zal mij geliefde

noemen. De Heer is mijn vriend, als de dood mij grijpt zal zijn mond mij tot

leven zoenen.

3 SPREUKEN 31, 10-31: EEN STERKE VROUW

Wij lezen een tekst uit het boek der spreuken.

Een sterke vrouw, wie zal haar vinden?

Haar waarde gaat die van edelstenen ver te boven.

Het hart van haar man vertrouwt op haar,

want zij brengt hem geluk alle dagen van haar leven.

Zij zoekt zorgvuldig wol en linnen uit

en haar handen verrichten er wonderen mee.

Zij staat op als het nog donker is, en zorgt voor het eten van gans haar gezin.

Zij heeft oog voor de behoeftige en laat de misdeelde niet in de steek.

Wat zij zegt, getuigt van wijsheid, zij straalt kracht en waardigheid uit.

Zij gaat de gangen van haar gezin na en heeft voor iedereen evenveel aandacht.

Haar kinderen staan op en zijn trots op haar,

haar man staat op om haar te roemen.

4 1 JOHANNES 3,1-2

We lezen uit de eerste brief van de apostel Johannes

Vrienden, hoe groot is de liefde die de Vader ons betoond heeft! Wij worden kinderen van God genoemd en wij zijn het ook. De wereld begrijpt ons niet en ze kent ons niet omdat zij Hem niet heeft erkend. Vrienden, nu reeds zijn wij kinderen van God en wat wij zullen zijn, is nog niet geopenbaard; maar wij weten dat wanneer het geopenbaard wordt, wij aan Hem gelijk zullen zijn omdat wij Hem zullen zien zoals Hij is. Wij zijn overgegaan van de dood naar het leven; wij weten het, omdat wij onze broeders en zusters liefhebben. De mens zonder liefde is nog in het gebied van de dood. Wat liefde is, hebben wij geleerd van Christus: Hij heeft zijn leven voor ons gegeven. Dus zijn ook wij verplicht ons leven te geven voor onze broeders en zusters.

5 1 JOHANNES 4,7-10

Wij lezen uit de eerste brief van de heilige apostel Johannes

Vrienden, laten wij elkander liefhebben, want de liefde komt van God. Iedereen die liefheeft, is een kind van God, en kent God. De mens zonder liefde kent God niet, want God is liefde. En de liefde die God is, heeft zich onder ons geopenbaard doordat Hij zijn enige Zoon in de wereld gezonden heeft, om ons het leven te brengen. Hierin bestaat de liefde: niet wij hebben God liefgehad, maar Hij heeft ons liefgehad, en Hij heeft zijn Zoon gezonden om door het offer van zijn leven onze zonden uit te wissen.

6 1 KORINTIËRS 15, 35-44 (vrije vertaling)

Wij lezen uit de eerste brief van Paulus aan de christenen van Korinthe.

Als iemand mij vraagt: Hoe bestaat het leven van degenen die gestorven zijn? En als zij blijven leven, met welk lichaam leven zij dan? Dan antwoord ik: Het is onzinnig, vragen te stellen over het hoe. Kijk maar eens naar het leven in de natuur: elke zaadkorrel moet eerst sterven vooraleer deze nieuw leven kan voortbrengen. Als gij zaad in de aarde werpt, heeft het nog niet de vorm die het zal krijgen bij het groeien; maar gij zaait gewoon een korrel tarwe of andere planten. God heeft groeikracht gegeven aan iedere zaadkorrel naar eigen vorm. Alle levensvormen zijn immers verschillend van aard: het bestaan van een mens is totaal anders dan het bestaan van een dier. Zo is er ook een hemels bestaan dat niet vergeleken kan worden met het aardse, even verschillend als de schittering van de zon verschilt van het licht van de maan en de sterren. Zo is het ook bij de dood van een mens: in vergankelijkheid werd hij gezaaid om in onvergankelijkheid tot leven te komen. Wat gezaaid werd in geringheid en zwakte staat op in heerlijkheid en kracht. Een lichaam dat beziel was wordt ten grave gedragen, een nieuw bestaan wordt tot leven gewekt.

7 1 KONINGEN 19,4-7 (verteld door Phil Bosmans)

We lezen uit het boek Koningen

Als we uitgeblust neerliggen, Als we er niet meer in geloven, niet in ons werk, niet in onszelf, niet in anderen en nauwelijks nog in U, God, tot wie moeten we ons dan wenden? Kom dan zelf naar ons toe, sta met ons in de troosteloosheid van deze tijd en draag met ons wat wij te dragen hebben. Verlicht onze last niet, vergroot onze draagkracht. Zend uw engel met water en brood voor onze reis en met uw woord: Sta op. Voor de tweede keer raakte de engel van de Heer Elia aan en zei: "Sta op en eet. Anders zul je de reis niet aankunnen."

8 2 MAKKABEEËN 7,27-28.22-23 (voor de uitvaart van een kind)

Mijn kind, ik heb je negen maanden in mijn schoot gedragen en tot op deze leeftijd je verzorgd, grootgebracht en verpleegd. Ik bid je, mijn kind, beschouw de hemel en de aarde, met alles wat ze bevatten en bedenk dat God dit uit het niet heeft geschapen. Ik weet niet, hoe je in mijn schoot werd gevormd; want niet ik heb je adem en leven geschonken of het groeien in jou geleid. Neen, het was de Schepper der wereld; Hij bewerkt het ontstaan van de mens, zoals Hij van alles de oorsprong is. In zijn barmhartigheid zal Hij je eens weer adem en leven schenken.

9 JESAJA 55,8-12A

Mijn gedachten zijn niet uw gedachten, en uw wegen niet mijn wegen, want zoals de hemel hoger is dan de aarde. zo gaan ook mijn wegen uw wegen te boven en mijn gedachten uw gedachten.

Want zoals de regen en de sneeuw uit de hemel neerdalen en daarheen pas terugkeren, wanneer zij de aarde hebben gedrenkt, haar hebben bevrucht en met planten bedekt, wanneer zij zaad hebben gegeven aan de zaaier, en brood aan de hongerige; zo zal het ook gaan met mijn woord, dat voortkomt uit mijn mond; het keert niet vruchteloos naar Mij terug, maar pas wanneer het heeft gedaan wat Mij behaagt, en alles heeft uitgevoerd waartoe Ik het heb gezonden. Want in vreugde zult gij vertrekken en in vrede worden thuisgebracht.

10 DIETRICH BONHOEFFER

Als je van iemand houdt en je bent van hem gescheiden,
kan niets de leegte van zijn aanwezigheid vullen;
je moet het niet proberen, je moet eenvoudig aanvaarden en volharden.
Dat klinkt hard, maar het is een grote troost,
want zolang de leegte blijft, blijf je aldoor met elkaar verbonden.
Het is fout te zeggen: God vult die leegte.
Hij vult haar helemaal niet, integendeel.
Hij houdt die leegte leeg en helpt ons zo
de vroegere gemeenschap met elkaar te bewaren, zij het dan ook in pijn.
Hoe mooier en rijker de herinneringen, des te moeilijker de scheiding.
Maar dankbaarheid verandert de pijn der herinnering in stille vreugde.
De mooie dingen van vroeger zijn geen doorn in het vlees,
maar een kostbaar geschenk dat je meedraagt.
Je moet ervoor zorgen dat je niet in je herinneringen blijft graven
en je erin verliest,
een kostbaar geschenk bekijk je niet aldoor,
maar alleen op bijzondere ogenblikken.
Buiten die ogenblikken is het een verborgen schat, een veilig bezit;
dan wordt het verleden, een blijvende bron van vreugde en kracht.

11 MANU VERHULST

Sterven is een innerlijk gebeuren. Het lijkt op een gebed. Het is heel deemoedig van zichzelf afscheid nemen
en voor God gaan staan, naakt als nooit tevoren. En dan hopen, hopen en betrouwen dat Hij zijn mantel om je heen zal slaan. En dan zal alles anders worden: geen tijd meer en geen uren, geen grenzen en geen muren, geen

hindernis van taal of teken. Zult Gij mij dan dragen, God, zoals een moeder draagt? Mag Uw schoot mijn nieuwe wereld zijn, onverwoestbaar teder? En is Uw adem dan de polsslag van mijn leven? Uw liefde, mijn geluk voor eeuwen en voor eeuwen?

12 VOETSPOREN IN HET ZAND

Vannacht had ik een droom. Ik droomde dat ik door het zand wandelde, vergezeld van de Heer, en op het scherm van de nacht waren alle dagen van mijn leven geprojecteerd. Ik keek achterom en zag dat op elke dag van mijn leven die geprojecteerd werd in de film, voetsporen verschenen; één van mezelf en één van de Heer.

Zo ben ik verder gegaan totdat mijn dagen uitgeput waren. Toen bleef ik staan en keek achterom, en ik merkte dat er op bepaalde plaatsen slechts één voetspoor te zien was. Deze plaatsen vielen samen met de moeilijkste dagen van mijn leven. De dagen van grootste tegenspoed, grootste angst, en grootste leed.

Toen vroeg ik: "Heer, Je had gezegd dat Je bij mij zou blijven elke dag van mijn leven en ik heb aanvaard om met Jou te leven. Maar waarom heb je mij alleen gelaten juist op de slechtste momenten van mijn leven?"

En de Heer antwoordde: "Mijn zoon, Ik heb je lief en Ik zei je dat Ik bij jou zou blijven gedurende jouw ganse levensweg en dat Ik je nooit alleen zou laten, zelfs niet voor één ogenblik, en Ik heb je niet alleen gelaten.

Die dagen waarop je maar één spoor in het zand hebt gezien, zijn de dagen dat Ik jou in Mijn armen heb gedragen."

13 DE VOGEL (voor een kind of jongere)

Er was eens een man die zeven vogels had. Ze pronkten in gouden kooien. De één zong nog mooier dan de ander. Elke ochtend zongen ze voor de man en de vogelman zong zijn mensenlied. Maar op een kwade dag kwam een harde windvlaag door het geopende raam. Eén van de kooien viel om en brak. De vogel vloog verschrikt door het open raam naar buiten. De man was diep bedroefd want hij hield van de vogels alsof ze zijn kinderen waren. De achtergebleven dieren treurden om het verlies van hun beste vriend. Ze zongen niet meer het werd stil in de kamer de ramen bleven dicht de dagen gingen voorbij. Tot op een dag de zon naar binnen scheen. Eindelijk durfde de man het raam weer open te doen.

Daar hoorden zij een lied, een vogel aan het raam, het was hun eigen vriend! Hij zong uit volle borst, mooier dan ooit tevoren, mooier dan wie ook. "Wees niet bedroefd", zong hij, "Ik ben gelukkig, ik kan hoger vliegen dan de hoogste boom en verder dan het verste bos, ik drijf

op de wind tot boven de wolken, tot dicht bij de zon, niet meer gebonden, niet meer gekooïd!" Hij jubelde aan hun raam, aan traliën voorbij over wat hij in zijn vlucht al had gezien: "Alles heeft zijn plaats en alles heeft zijn tijd alles is aan het worden en jullie worden mee, het wordt zo mooi, zo mooi, maar vraag me nog niet hoe zo mooi kan ik niet zingen."

14 ELISABETH KÜBLER-ROSS AAN EEN KIND MET KANKER

We mogen allemaal eens terugkeren naar onze echte thuis, naar God, waar we allemaal vandaan kwamen en waar we alle mensen terugzien van wie we ooit gehouden hebben. Het is zoals in de natuur: sommige bloemen staan maar enkele dagen in bloei, maar iedereen bewondert ze en houdt van ze als een teken van de lente en van hoop... En dan sterven ze, maar ze hebben gedaan wat ze moesten doen! Alles in het leven is een kringloop: de dag komt na de nacht, de lente volgt op de winter. Wanneer een boot achter de horizon verdwijnt, dan is hij niet weg, we zien hem alleen niet meer. Pas als het werk klaar is, waarvoor we naar de aarde werden gestuurd, mogen we ons lichaam achterlaten. Dit lichaam houdt onze ziel vast zoals de pop de vlinder omsluit... en wanneer de tijd gekomen is, mogen we het van ons afschudden. Dan zullen we vrij zijn van pijn, van zorgen en van angst, vrij als een prachtige vlinder die naar huis terugkeert, naar God. Dan zullen we nooit meer alleen zijn, daar zullen we verder groeien en zingen en dansen en zullen we samen zijn met alle mensen van wie we gehouden hebben en die al eerder hun pop achtergelaten hebben en daar zullen we omringd zijn door meer Liefde dan we ons ooit kunnen voorstellen!

15 TOEN GOD DE VROUW/DE MOEDER SCHIEP

Toen God de vrouw schiep, was Hij al 6 dagen aan het overwerken. Er verscheen een engel en die zei: "Waarom spendeert u zoveel tijd aan dit model?" En de Heer antwoordde: "Heb je gezien aan welke voorwaarden mijn creatie moet voldoen? Ze moet flexibel zijn, 200 beweegbare delen hebben die allemaal te vervangen zijn, ze moet functioneren op cola light en klikjes, een schoot hebben waar 4 kinderen op kunnen zitten, een kus die alles kan genezen, van een geschaafde knie tot een gebroken hart én ze mag maar 1 paar handen hebben."

De engel was overweldigd door alle voorwaarden: "1 paar handen! Niet te geloven! En dat is het standaard model? Dat is teveel werk voor 1 dag. Neem op z'n minst morgen erbij om het af te maken. "Maar dat gaat niet", protesteerde de Heer. "Ik ben bijna zover, ik heb deze creatie die mij zo na aan het hart ligt bijna afgerond. Ze geneest zichzelf al als ze ziek is EN werkt 18 uur op een dag." De engel kwam dichterbij en raakte de vrouw aan. "Wat heeft U

haar zacht gemaakt, Heer."

"Ze is zacht ", zei de Heer, "maar ik heb haar ook heel hard gemaakt. Je hebt geen idee wat zij kan doormaken of voor elkaar kan krijgen." "Kan ze ook nadenken?" vroeg de engel. De Heer antwoordde: "Ze kan niet alleen nadenken, ze is ook in staat om zaken te beredeneren en te onderhandelen." Toen viel de engel iets op, hij raakte de wang van de vrouw aan. "Oeps, ik geloof dat deze lekt! U heeft er teveel ingestopt." "Dat is geen lekkage," corrigeerde de Heer "dat is een traan". "Waar dient een traan voor?" vroeg de engel.

De Heer zei: "De traan is haar manier om uiting te geven aan haar vreugde, haar leed, haar pijn, haar teleurstellingen, haar liefde, haar eenzaamheid, haar droefheid en haar trots." De engel was onder de indruk. "U bent geniaal, Heer. U heeft aan alles gedacht! De Vrouw is werkelijk ongelooflijk."

En dat is ze! Vrouwen hebben krachten die mannen doen verbazen. Zij doorstaan ontberingen en dragen lasten, maar houden vast aan geluk,liefde en vreugde. Ze glimlachen wanneer ze willen schreeuwen. Ze zingen wanneer ze willen huilen. Ze huilen als ze blij zijn en lachen als ze nerveus zijn. Ze vechten voor datgene waar ze in geloven. Verzetten zich tegen onrechtvaardigheid. Ze accepteren geen 'nee' als ze geloven dat er een betere oplossing is. Ze nemen minder, opdat hun familie meer heeft. Ze begeleiden een bange vriend(in) naar de dokter. Hun liefde is onvoorwaardelijk. Ze huilen wanneer hun kinderen zichzelf overtreffen en juichen als hun vrienden in de prijzen vallen. Ze zijn blij met het nieuws van een geboorte of huwelijk. Hun hart breekt als een vriend(in) sterft. Ze betreuren het verlies van een familielid, maar blijven sterk wanneer ze denken dat er niet genoeg kracht over is. Ze weten dat een knuffel en een kus kan helpen een gebroken hart te helen. Vrouwen zijn er in alle maten, kleuren en vormen.

Ze zullen rijden, vliegen, lopen, rennen of mailen om te laten zien hoeveel ze om je geven. Het hart van de vrouw zorgt dat de aarde draait. Zij brengen vreugde en hoop. Zij bezitten mededogen en idealen.

Zij ondersteunen familie en vrienden. Vrouwen hebben essentie om dingen te zeggen en alles te geven.

EVANGELIE

1 DE ZALIGSPREKINGEN (Matteüs 5,1-12a)

Lezing uit het evangelie volgens Matteüs.

Toen Jezus de mensen naar zich toe zag komen, ging Hij de berg op. Hij zette zich neer en zijn leerlingen kwamen bij Hem.

Hij nam het woord en onderrichtte hen aldus: "Zalig die arm voor God staan, want aan hen behoort het hemelse koninkrijk. Zalig zij die treuren, want zij zullen getroost worden. Zalig die zachtmoedig zijn, want zij zullen het land bezitten. Zalig zij die hunkeren naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. Zalig zij die barmhartig zijn, want zij zullen barmhartigheid ondervinden. Zalig die zuiver van hart zijn, want zij zullen God zien. Zalig die vrede brengen, want zij zullen kinderen van God genoemd worden. Zalig die vervolgd worden om de gerechtigheid, want aan hen behoort het hemels Koninkrijk. Zalig zijt gij wanneer men u beschimpt en vervolgt en allerlei leugens van u vertelt omwille van Mij: wees dan blij en zing van geluk, want groot is uw loon in de hemel.

2 MAAK JE GEEN ZORGEN (Matteüs 6,25-33)

Lezing uit het evangelie volgens Matteüs.

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: "Wees niet bezorgd om uw leven, om eten en drinken, om lichaam en kleding.

Het leven is groter dan eten en drinken, het lichaam is kostbaarder dan kleding. Volg de vogels in de lucht: zij zaaien niet en maaien niet en hebben geen bezit in schuren. Maar uw Vader, die in de hemel is, houdt hen in leven. Zijt gij niet méér dan wat vogels? Trouwens, gij kunt uw leven niet verlengen, ook al zijt ge bezorgd dag na dag. En waarom maakt gij u druk over uw kleding? Kijk naar de bloemen langs de weg, die niet spinnen en niet weven, maar wel bloeien! Uw vader in de hemel kleedt de bloemen, die vandaag nog bloeien en morgen verdwenen zijn. Hoe zal Hij dan niet voor u zorgen? Wees dus niet bezorgd om eten en drinken om lichaam en kleding. Uw hemelse Vader weet wel dat gij dit alles nodig hebt. Maar zoek eerst zijn koninkrijk en doe wat recht is. Dan zal God u voorzien in alles."

3 LEVEN VINDEN (Matteüs 10,32.39-42)

Lezing uit het evangelie volgens Matteüs.

In die tijd riep Jezus zijn twaalf leerlingen bij zich en zei: "Ieder die tegenover de mensen openlijk voor Mij opkomt, voor hen zal ook Ik opkomen bij mijn hemelse Vader. Wie zij leven voor zichzelf wil behouden, zal het verliezen.

Maar wie zijn leven voor Mij prijsgeeft, die zal het ware leven vinden. Wie u opneemt, neemt God zelf op, die Mij gezonden heeft. Wie een profeet opneemt omdat hij een man van God is, zal de beloning van een profeet ontvangen. En wie een goed en eerlijk man opneemt, omdat het een deugdzaam mens is, zal dezelfde beloning ontvangen. En wie één van deze kleinen een beker koud water geeft omdat hij mijn leerling is, die wordt vast en zeker beloond."

4 IK ZAL U RUST EN VERLICHTING SCHENKEN (Matteüs 11,25-30)

Lezing uit het evangelie volgens Matteüs.

In die tijd zei Jezus: "Ik prijs u, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat Gij aan kleinen hebt laten zien wat Gij voor wijzen en verstandigen verborgen hebt gehouden. Ja, Vader, zo hebt Gij het gewild." Daarop richtte Jezus zich tot de omstanders en zei: "Alles is Mij door mijn Vader in handen gegeven. Niemand kent de zoon tenzij de vader, en niemand kent de Vader tenzij de Zoon en zij aan wie de Zoon hem wil bekendmaken. Kom tot Mij, gij allen, die uitgeput zijt en onder lasten gebukt gaat Ik zal u rust en verlichting schenken. Neem mijn juk op uw schouders en wees mijn leerling, want ik ben zachtmoedig en nederig van hart. Zo zult gij rust vinden, want mijn juk is zacht en mijn last is licht.

5 WEES GERUST, IK BEN HET (Matteüs 14,22-33)

Lezing uit het evangelie volgens Matteüs.

Nadat Jezus het volk te eten had gegeven, dwong Hij zijn leerlingen in de boot te gaan en naar de overkant te varen. Zelf bleef Hij nog ter plaatse om de mensen naar huis te sturen. Toen iedereen weg was, ging Hij de berg op om te bidden. Het werd donker en Hij was daar alleen. De leerlingen waren al ver op het meer. Zij kwamen niet goed vooruit door een harde tegenwind en de hoge golven. Tegen de morgen kwam Jezus te voet over het water naar hen toe. Maar toen de leerlingen Hem zo over het water zagen komen, meenden zij een spook te zien en ze begonnen van angst te schreeuwen. Maar Jezus riep hen onmiddellijk toe: "Wees gerust. Ik ben het. Vreest niet." Hierop zei Petrus: "Heer, als Gij het zijt, laat mij dan over het water naar U toe komen." Jezus zei: "Kom." Petrus stapte uit de boot en liep over het water naar Jezus toe. Maar toen hij merkte hoe hevig de wind was, sloeg de schrik hem om het hart. Hij begon te zinken en riep: "Heer, red mij!" Meteen stak Jezus zijn hand uit, pakte Petrus vast, trok hem uit het water en zei: "Wat hebt ge toch een klein geloof. Waarom twijfelt gij?" Toen zij in de boot stapten, ging de wind liggen. Allen, die in de boot waren, wierpen zich voor Jezus neer en zeiden: "Waarlijk, Gij zijt de Zoon van God."

6 WAT IS ER MEER WAARD DAN HET LEVEN? (Matteüs 16,21.25-27)

Lezing uit het evangelie volgens Matteüs.

In die tijd begon Jezus Zijn leerlingen duidelijk te maken dat Hij naar Jeruzalem moest gaan. Daar zou de hoge raad Hem veel doen lijden en Hem ter dood brengen. Maar Jezus zei ook dat Hij op de derde dag zou verrijzen. En Hij volgde: "Wie zijn leven voor zichzelf wil behouden, zal het verliezen. Maar wie zijn leven voor Mij prijsgeeft, zal het vinden. Wat heeft de mens eraan als hij heel de wereld wint, maar zijn leven erbij inschiet? Of wat is er meer waard dan het leven? Denk eraan: eens komt de Mensenzoon met zijn engelen in de heerlijkheid van de Vader. Dan zal Hij ieder vergelden naar zijn daden."

7 ZICH KLEIN WETEN ALS EEN KIND (Matteüs 18,1-5.10)

Lezing uit het evangelie volgens Matteüs.

In die tijd stelde Jezus aan zijn leerlingen deze vraag: "Wie is volgens u de grootste in het hemelse koninkrijk? Hij riep een klein kind, zette het in hun midden en zei: "In waarheid, Ik zeg u: als gij niet opnieuw wordt als kleine kinderen, zult gij het hemelse koninkrijk niet binnengaan. Wie zichzelf klein weet als dit kind, is de grootste in het hemelse koninkrijk. En wie in Mijn naam zo'n kind opneemt, neemt Mij op. Kijk niet neer op één van deze kleinen: zij hebben engelen in de hemel en die zien mijn hemelse Vader van aangezicht tot aangezicht."

8 TIEN MEISJES MET OLIELAMPEN (Matteüs 25,1-13)

Lezing uit het evangelie volgens Matteüs.

In die tijd vertelde Jezus deze gelijkenis. Het gaat met het hemelse koninkrijk zoals met tien bruidsmeisjes die met hun fakkels de bruidegom tegemoet trokken. Vijf van hen waren dwaas, de andere vijf wijs. Want de dwazen namen wel hun fakkels mee, maar geen olie. De wijzen echter namen met hun fakkels tevens kruikjes olie mee. Toen de bruidegom op zich liet wachten, dommelden zij in en vielen in slaap. Midden in de nacht werd er geroepen: "Daar is de bruidegom. Ga hem tegemoet!" Onmiddellijk waren alle meisjes wakker en maakten hun fakkels klaar. Nu zeiden de dwazen tot de wijzen: "Geef ons wat olie, want onze fakkels gaan uit." Maar de wijzen antwoordden: "Neen, wij hebben niet genoeg voor u en voor ons. Ga liever voor uzelf wat olie kopen." Maar toen zij onderweg waren om olie te gaan kopen, kwam de bruidegom. En de bruidsmeisjes die klaar stonden, trokken met hem mee om bruiloft te vieren. De deur ging op slot. Later kwamen ook de andere bruidsmeisjes en zeiden: "Heer, doe open." Maar hij antwoordde: "Voorwaar ik zeg u: ik ken u niet." En Jezus besloot: "Wees dus waakzaam, want de bruidegom komt op en

uur dat gij niet kent."

9 BETROUWBAAR IN HET KLEINE (Matteüs 25,14-23)

Lezing uit het evangelie volgens Matteüs.

In die tijd vertelde Jezus deze gelijkenis. Er was eens een man, die op reis moest naar het buitenland. Vóór zijn vertrek riep hij zijn knechten bij zich en vertrouwde hun zijn geld toe.

Aan de één gaf hij vijf talenten, aan een tweede twee en aan een derde één, ieder naar zijn bekwaamheid. Daarop vertrok hij.

De man, die de vijf talenten had gekregen, begon er onmiddellijk mee te werken en verdiende er evenveel bij. Zo deed ook de tweede. Hij verdiende er twee bij. Maar de laatste, die één talent had gekregen, verstopte het geld van zijn heer in de grond.

Na lange tijd kwam de heer terug en riep zijn knechten bij zich. De eerste kwam bij hem, gaf hem tien talenten en zei: "Heer, vijf talenten hebt gij mij gegeven. Ziehier, vijf heb ik erbij verdiend."

En zijn heer sprak: "Uitstekend, goede en trouwe knecht, - 52 - over weinig waart gij trouw, over veel zal ik u aanstellen. Ga binnen in de vreugde van uw heer." Toen kwam de tweede naar voren en zei: "Heer, twee talenten hebt gij mij gegeven. Ziehier, twee heb ik erbij verdiend." En de heer sprak: "Uitstekend, goede en trouwe knecht over weinig waart gij trouw over veel zal ik u aanstellen. Ga binnen in de vreugde van uw heer."

10 AL WAT GIJ GEDAAN HEBT VOOR ÉÉN VAN DE MINSTEN VAN MIJN BROERS, DAT HEBT GIJ VOOR MIJ GEDAAN (Matteüs 25,31-40)

Lezing uit het evangelie volgens Matteüs.

In die tijd sprak Jezus: Eens komt de mensenzoon terug in heerlijkheid, vergezeld van alle engelen. Dan zal Hij plaatsnemen op zijn troon. Alle volken zullen vóór Hem bijeengebracht worden. Dan zal Hij ze in twee groepen scheiden: de éne rechts en de andere links van Hem. Tot die aan zijn rechterhand zal de koning zeggen: Kom, gezegenden van mijn Vader. Neem bezit van het Koninkrijk dat Hij voor u heeft bereid. Want ik had honger en gij hebt Mij te eten gegeven. Ik had dorst en gij hebt Mij te drinken gegeven. Ik was vreemdeling en zocht onderdak en gij hebt Mij opgenomen. Ik was naakt en gij hebt Mij gekleed. Ik was ziek en gij hebt voor Mij gezorgd. Ik was in de gevangenis en gij hebt Mij bezocht.

Dan zullen de rechtvaardigen antwoorden: Heer, wij hebben U nooit hongerig of dorstig gezien. Hoe hebben wij U dan eten of drinken gegeven? Wij hebben U nooit gezien als vreemdeling of zonder kleren. Hoe hebben wij U dan opgenomen en gekleed? Wij hebben nooit gezien dat Gij ziek waart of in de

gevangenis. Hoe hebben wij U dan kunnen bezoeken? Dan zal de Heer antwoorden: In waarheid, Ik zeg u: Al wat gij gedaan hebt voor één van de minsten van mijn broers, dat hebt gij voor Mij gedaan.

11 STORM OP HET MEER (Marcus 4,35-41)

Lezing uit het evangelie volgens Marcus.

De dag liep ten einde en Jezus zei tot zijn leerlingen: "Laten wij oversteken." daarop stuurden de leerlingen de mensen weg en namen Hem gewoon mee - Hij zat toch al in de boot. Ook andere boten staken van wal.

Toen stak er een hevige storm op en de golven sloegen over de boot, zodat die vol liep. Intussen lag Jezus achter in de boot te slapen, met zijn hoofd op een kussen. Ze maakten Hem wakker en riepen: "Rabbi, ziet Gij niet dat wij vergaan?" Hij stond op en riep krachtig tegen de wind in: "Houd op! Houd u stil!" En de wind viel neer en het werd heel stil. Toen zei Jezus: "Waarom zijt gij zo bang? Hebt gij nog steeds geen geloof?" De leerlingen waren geweldig onder de indruk en ze zeiden tegen elkaar: "Wie mag Hij wel zijn dat zelfs wind en water doen wat Hij zegt?"

12 ZIEKTE EN DOOD OVERWONNEN (Marcus 5,21b-24.33-42)

Lezing uit het evangelie volgens Marcus.

Terwijl Jezus aan de oever van het meer stond, kwamen heel veel mensen naar Hem toe. Daar kwam ook Jäirus, de overste van de synagoge. Toen hij Jezus zag, viel hij Hem te voet

en smeekte Hem met aandrang: "Mijn dochttertje ligt op sterven. Kom mee en leg haar de handen op dat ze gered wordt en blijft leven." En Jezus ging met hem mee,

terwijl een grote menigte Hem volgde. Toen ze onderweg waren, kwam men uit het huis van de overste met de boodschap: "uw dochter is gestorven. Waarom de Meester nog langer lastig vallen?" Jezus hoorde dit en zei tegen de overste van de synagoge: "Wees niet bang, maar blijf geloven." Hij liet niemand met zich meegaan behalve Petrus, Jakobus en Johannes. Toen ze bij het huis van de overste gekomen waren, hoorde Hij de mensen luid wenen en weklagen. Jezus ging binnen en zei tegen hen: "Waarom dat gehuil en gewezen? Het kind is niet dood. Het slaapt!" Maar ze lachten Hem uit. Daarop stuurde Jezus iedereen naar buiten en ging samen met de ouders van het kind en de drie leerlingen naar de kamer waar het kind lag. Hij pakte haar bij de hand en zei:

"Talita koemi. - Meisje, sta op." Onmiddellijk stond het meisje op en begon rond te lopen. Zij was twaalf jaar. De ouders en de leerlingen waren stom van verbazing. Jezus verbood hun nadrukkelijk dit aan iemand te zeggen. En Hij zei

ook nog: "Geef het meisje te eten."

13 LAAT DIE KINDEREN BIJ MIJ KOMEN (Marcus 10,13-16)

Lezing uit het evangelie volgens Marcus.

In die tijd brachten de mensen hun kinderen bij Jezus met de bedoeling dat Hij ze zou aanraken. Maar de leerlingen stuurden ze terug. Toen Jezus dat zag, werd Hij kwaad en zei: "Laat die kinderen bij Mij komen en houd ze niet tegen. Want het Koninkrijk van God is voor allen die zijn als kinderen. Ik verzeker u: wie voor het Koninkrijk van God niet openstaat als een kind, die komt er zeker niet in." Daarop sloeg Jezus zijn armen om de kinderen heen, legde hun de handen op en zegende hen.

14 WEES WAAKZAAM (Marcus 13,33-37)

Lezing uit het evangelie volgens Marcus.

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: "Wees op uw hoede! Blijf waakzaam, want gij weet niet wanneer het beslissende moment komt. Het is er mee als met een man die op reis gaat: hij laat zijn huis achter en het beheer draagt hij over aan zijn dienaars, ieder krijgt zijn eigen taak. Aan de deurwachter heeft hij gezegd waakzaam te zijn. Blijf dus waakzaam, want gij weet niet wanneer de Heer van het huis terugkomt, 's avonds laat of midden in de nacht, vóór dag en dauw of bij het eerste licht. Als hij onverwacht komt, zorg dat hij u niet in slaap vindt. Wat ik tegen u zeg, zeg Ik tegen iedereen: blijf waakzaam."

15 KRUISIGING EN VERRIJZENIS VAN JEZUS (Marcus 15,33-35.37.39.42.46;16,16a)

Lezing uit het evangelie volgens Marcus.

In die tijd brachten de soldaten Jezus naar Golgota, wat betekent Schedelplaats. Daar sloegen ze Hem aan het kruis. Vanaf het middaguur viel er duisternis over het hele land, tot drie uur in de namiddag. Toen riep Jezus heel luid: "Eloï, Eloï, lama sabachtàni. Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Daarop slaakte Jezus nog een luide kreet en gaf de geest. De honderdman, die recht tegenover het kruis stond, had gezien hoe Jezus gestorven was. Hij zei: "waarlijk, die man was de Zoon van God." Het was al avond geworden, toen Jozef van Arimatéa naar Pilatus ging om het lichaam van Jezus te vragen. Toen Pilatus het had afgestaan, kocht hij een lijkwade, haalde Jezus van het kruis en wikkelde Hem in de lijkwade. Daarop legde hij Hem in een graf. Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria Magdalena, Maria, de moeder van Jakobus, en Salomé welriekende kruiden om het lichaam van Jezus te balsemen. heel vroeg in de morgen, bij het opgaan van de zon, gingen zij naar het graf - die eerste dag van de week. Ze zeiden tegen

elkaar: "Wie zal de steen voor het graf weggrollen?" Toen ze daar kwamen, zagen ze dat de steen al weggerold was; en deze was zeer groot. Ze gingen het graf binnen en zagen rechts een jongeman zitten in een wit gewaad. ze waren geheel van streek. Maar hij zei: "Wees niet bang. Gij zoekt Jezus van Nazareth, die gekruisigd is. Hij is niet hier. Hij is verrezen."

16 OPWEKKING VAN DE ZOON VAN EEN WEDUWE UIT NAÏN (Lucas 7,11-16)

Lezing uit het evangelie volgens Lucas.

In die tijd ging Jezus met zijn leerlingen naar een stad die Naïn heette. Zoals gewoonlijk liep een grote groep mensen achter Hem aan. Toen Hij bij de stadspoort gekomen was, werd daar een dode uitgedragen.

Het was de enige zoon van een vrouw, die ook al haar man verloren had. Een groot aantal mensen ging met haar mee. Toen Jezus de vrouw zag, kreeg Hij medelijden met haar en zei: "Schrei maar niet." Dan ging Hij naar de lijkbaar toe en legde zijn hand erop.

De dragers bleven staan en Jezus zei: "Jongeman, Ik zeg u: sta op!" De dode ging rechtop zitten en begon te spreken, en Jezus gaf hem aan zijn moeder terug. Allen waren vol ontzag en zij loofden God met de woorden: "Een groot profeet is onder ons gekomen en God heeft met liefde op ons neergezien."

17 BLIJF WAKKER! (Lucas 12,35-40)

Lezing uit het evangelie volgens Lucas.

In die tijd hield Jezus zijn leerlingen deze gelijkenis voor. "Zorg ervoor dat gij altijd klaar staat en houd de lampen brandend. Gedraag u als mensen die wachten op de thuiskomst van hun heer die naar de bruiloft is, om als hij aankomt en klopt, hem aanstonds open te doen. Gelukkig de dienaren die de Heer bij zijn terugkomst zo zal aantreffen. In waarheid, Ik zeg u: Hij zal hen aan tafel nodigen en langs hen gaan om hen te bedienen. En al komt hij midden in de nacht, of zelfs nog later: gelukkig zijn de dienaren die hij wakend aantreft. Begrijp dit wel: als de eigenaar van het huis wist op welk uur de dief zou komen, zou hij in zijn huis niet laten inbreken. Wees dus ook gij bereid omdat de Mensenzoon komt op een uur dat gij het niet verwacht."

18 JEZUS' DOODSANGST (Lucas 22,39-44)

Lezing uit het evangelie volgens Lucas.

Na het laatste avondmaal ging Jezus met zijn leerlingen naar buiten. Hij begaf zich volgens zijn gewoonte naar de Olijfberg. Toen zij daar aankwamen, zei Jezus tot hen. "Bid, dat gij niet op de bekoring ingaat." Dan ging Hij wat verder,

wierp zich op de knieën en bad:

"Vader, als het mogelijk is, laat dit lijden aan Mij voorbijgaan. Maar toch, niet mijn wil maar uw wil geschiede." Een engel uit de hemel verscheen Hem om Hem te sterken. In doodsangst bad Hij met nog meer aandrang. Zijn zweet werd tot dikke druppels bloed die op de grond neervielen.

19 VANDAAG NOG ZULT GIJ MET MIJ IN HET PARADIJS ZIJN (Lucas 23,33.38-43)

Lezing uit het evangelie volgens Lucas.

In die tijd werd Jezus, samen met twee misdadigers weggevoerd om ter dood te worden gebracht. Toen zij op de plaats kwamen die Schedel heet, sloegen de soldaten Jezus daar aan het kruis, en ook de veroordeelden, de één rechts, de ander links. Boven zijn hoofd hing een opschrift: Dit is de koning van de Joden. Het stond geschreven in het Grieks, het Latijn en het Hebreeuws. Eén van de veroordeelden die met Hem gekruisigd waren, riep spottend: "Als Gij de Messias zijt, red dan uzelf en ook ons. Maar de andere veroordeelde strafte hem af en zei: "Hebt gij zelfs nu geen ontzag voor God? Wij hebben gekregen wat wij door ons gedrag verdiend hebben. Maar Hij heeft niets verkeerd gedaan." Daarop zei hij: "Jezus, denk aan mij als Gij in uw Koninkrijk gekomen zijt." En Jezus sprak tot hem: "Voorwaar Ik zeg u: vandaag nog zult gij met Mij zijn in het paradijs."

20 JEZUS OP HET KRUIS, IN HET GRAF EN VERREZEN (Lucas 23,44-47.50.52-53;24,1-6a)

Lezing uit het evangelie volgens Lucas.

In die tijd sloegen de soldaten Jezus aan het kruis. Vanaf de middag tot drie uur in de namiddag viel er duisternis over heel die streek. Toen riep Jezus heel luid:

"Vader, in uw handen leg ik mijn leven neer." Na deze woorden gaf Hij de geest.

Bij het zien van wat er gebeurd was, loofde de honderdman God en zei: "Deze mens was waarlijk een rechtvaardige." Nu was er een zekere Jozef, een goed en rechtschapen man, afkomstig uit de Joodse stad Arimatéa. Hij ging naar Pilatus en vroeg om het lichaam van Jezus. Nadat hij het van het kruis had afgenomen, wikkelde hij het in een lijkwade. Vervolgens legde hij Jezus neer in een graf dat in een steen was uitgekapt en waarin nog nooit iemand was neergelegd. Op de eerste dag van de week, de zondag, gingen de vrouwen naar het graf. Zij droegen de balsem en de geurige kruiden die zij hadden bereid. Toen zij bij het graf kwamen, zagen ze dat de steen voor de ingang weggerold was. Zij gingen naar binnen en vonden er het lichaam van Jezus niet. Zij wisten niet wat ze ervan moesten denken. Opeens stonden twee mannen voor hen in een

stralend wit kleet. Verschrikt bogen de vrouwen het hoofd naar de grond. Maar de mannen zeiden: "Waarom zoekt gij de levende bij de doden? Jezus is niet hier. Hij is verrezen."

21 DE EMMAÜSGANGERS (Lucas 24,13-17.19b-21.26-35)

Lezing uit het evangelie volgens Lucas

In die tijd waren twee leerlingen van Jezus op weg naar Emmaüs, een dorp dat ongeveer elf kilometer van Jeruzalem lag. Ze spraken met elkaar over alles wat er gebeurd was. En terwijl ze zo aan het spreken waren, kwam Jezus zelf naar hen toe en liep met hen mee. Maar hun ogen werden verhinderd Hem te herkennen. Hij vroeg hun: "Waarover hebt ge het zo druk?" Ze zeiden: "Wel, over Jezus van Nazareth, een groot profeet, machtig in woord en daad in het oog van God en heel het volk. De Hoge Raad in Jeruzalem heeft Hem overgeleverd. Zo werd Hij veroordeeld en stierf Hij op het kruis. En wij hadden gehoopt dat Hij het zou zijn die Israël zou bevrijden." Nu sprak Jezus tot hen: "Moest de Messias dat alles niet doorstaan om in zijn heerlijkheid binnen te gaan?" Dan begon Hij hun uit te leggen wat er over de Messias in de hele Schrift stond, te beginnen met Mozes tot bij al de profeten. Zo kwamen ze bij het dorp waar ze heen gingen, maar Jezus deed alsof Hij verder moest. De leerlingen drongen bij Hem aan en zeiden: "Blijf bij ons, want de avond valt en de dag loopt ten einde." Toen ging Hij binnen om bij hen te blijven. Aan tafel nam Jezus brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het hun. Nu gingen hun ogen open en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezicht. Toen zeiden ze tot elkaar: "Brandde ons hart niet in ons, terwijl Hij onderweg met ons sprak en ons de Schriften ontsloot?" Zij stonden op en gingen onmiddellijk naar Jeruzalem terug. Daar vonden ze de elf bijeen. Deze zeiden: "De Heer is werkelijk verrezen, want Hij is aan Simon verschenen." En toen vertelden zij wat er onderweg gebeurd was en hoe ze Jezus herkend hadden aan het breken van het brood.

22 HET WOORD IS MENS GEWORDEN (Johannes 1,1.9-14.16-18)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

In het begin was het Woord en het Woord was bij onze God en God zelf was het Woord, al van in het begin was het licht toegewend naar onze God. Het ware Licht, dat iedere mens verlicht, kwam in de wereld. Maar de mensen wilden Hem niet aanvaarden. Allen, die Hem wél aanvaardden allen die in Hem geloven gaf Hij het voorrecht kinderen van God te worden. Niet uit vlees en bloed, niet uit man en macht of op eigen kracht zijn zij geboren, maar uit God. En het Woord is geworden mens, - een mens als wij - en heeft onder ons zijn tent neergezet. Wij hebben zijn licht gezien: het weegt op ons, het draagt ons,

het doorschijnt ons. Toen konden wij alleen nog zeggen: Hij is de enige Zoon van de Vader één en al goedheid en waarheid. Uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen - genade op genade. De woorden van de Wet zijn door Mozes gegeven. Vriendschap, genade en trouw en zijn mens geworden door Jezus Christus.

23 JEZUS EN DE VADER (Johannes 5,24-29)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

In die tijd zei Jezus tot de Joden: "Ik ben van de Vader uitgegaan. Al wie in Hem gelooft en naar mijn woorden luistert, heeft eeuwig leven.

Hij zal niet geoordeeld worden, want hij is reeds overgegaan van de dood naar het leven. Ik zeg u:

er komt een tijd dat de doden de stem van Gods Zoon zullen horen en die haar horen, zullen leven. Zoals de Vader bron van leven is zo is ook de Zoon bron van leven, dank zij de Vader. En de Vader heeft Hem recht gegeven om te oordelen, omdat Hij de Mensenzoon is. Verwondert u niet hierover: er komt een tijd dat alle doden in hun graven zijn stem zullen horen. Wie het goede hebben gedaan, zullen opstaan om te leven. En wie het kwade hebben gedaan, zullen opstaan om veroordeeld te worden."

24 IK LAAT NIEMAND VERLOREN GAAN (Johannes 6,37-40)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

In die tijd zei Jezus tot de Joden: "iedereen die de Vader aan Mij toevertrouwt, zal tot Mij komen. En wie tot Mij komt, zal Ik niet buiten werpen. Ik ben in de wereld gezonden, niet om mijn eigen wil te doen maar de wil van mijn hemelse Vader. God wil niemand laten verloren gaan, maar dat Ik allen doe verrijzen op de laatste dag. Mijn Vader wil dat ieder, die de Zoon ziet en in Hem gelooft, eeuwig leven heeft. En Ik zal hem doen verrijzen op de laatste dag."

25 BROOD OM VAN TE LEVEN (Johannes 6,51-58)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

In die tijd zei Jezus tegen de menigte: "Ik ben het levende brood dat uit de hemel gekomen is. Wie van dit brood eet

zal leven in eeuwigheid." Toen begonnen de Joden te morren en ze zeiden:

"Hoe kan Hij ons zijn vlees te eten geven?" Hierop zei Jezus: "Als gij mijn vlees niet eet en mijn bloed niet drinkt,

hebt gij het leven niet in u. Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt heeft eeuwig leven en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag. Want mijn vlees is waarlijk voedsel en mijn bloed is waarlijk drank. Wie mijn vlees eet en mijn

bloed drinkt blijft in Mij en Ik in hem. Ik ben het brood uit de hemel. Wie dit brood eet zal leven in eeuwigheid."

26 DE GOEDE HERDER (Johannes 10,1-5.7-11)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

In die tijd zei Jezus: "Wie niet door de deur de schaapskooi binnengaat, maar langs een andere weg, hij is een dief en een rover. Want de herder komt langs de deur binnen. Voor hem doet de deurwachter open. De schapen luisteren naar zijn stem. Hij roept ze bij hun naam en leidt ze naar buiten. En als hij al zijn schapen naar buiten heeft gebracht, trekt hij voor hen uit. Zij volgen hem, omdat zij zijn stem kennen. Een vreemde zullen zij niet volgen. Integendeel, ze zullen van hem weglopen. Zij kennen immers zijn stem niet"

Een andere keer zei Jezus: "Ik ben de deur van de schaapskooi. Allen die vóór Mij gekomen zijn, waren dieven en rovers. Maar de schapen hebben niet naar hen geluisterd. Ik ben de deur. Als iemand door Mij binnengaat, zal hij worden gered. Hij zal vrij in- en uitgaan en voedsel vinden in overvloed. De dief komt alleen maar om te stelen, te doden en te vernietigen. Ik ben gekomen om de schapen leven in overvloed te geven. Ik ben de goede herder. De goede herder geeft zijn leven voor zijn schapen."

27 LAZARUS ZIEK EN DOOD (Johannes 11,1.3.5-6.17.19-27)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

Er was iemand ziek, een zekere Lazarus, die in Betanië woonde. Zijn zusters, Maria en Martha, stuurden Jezus nu de boodschap:

Heer, hij die Gij liefhebt, is ziek. Jezus hield veel van Martha, haar zuster en Lazarus. Toen Hij hoorde dat Lazarus ziek was, bleef Hij nog twee dagen ter plaatse. daarna ging Hij met zijn leerlingen naar Betanië. Bij zijn aankomst bleek dat Lazarus al vier dagen in het graf lag. Vele Joden waren naar Maria en Martha gekomen om hen te troosten over het verlies van hun broer. Zodra Martha hoorde dat Jezus op komst was, ging zij Hem tegemoet en zei: "Heer, als Gij hier waart geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn. Maar ik ben er zeker van dat God u zal geven wat Gij Hem vraagt." Jezus zei haar: "Uw broer zal verrijzen." Martha hernam: "Ja, dat weet ik. Hij zal verrijzen op de laatste dag." Jezus zei haar: "Ik ben de verrijzenis en het leven. Wie in Mij gelooft, zal leven, En ieder die leeft en gelooft in Mij zal in eeuwigheid niet sterven. Gelooft gij dat?" Martha zei tot Hem: "Ja, Heer, ik geloof. Gij zijt de Messias, de Zoon van God, die in de wereld komt."

28 LAZARUS TOT LEVEN GEWEKT (Johannes 11,17.32-45)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

In die tijd kwam Jezus te Betanië. Bij zijn aankomst bevond Hij dat Lazarus al vier dagen in het graf lag. Toen Maria op de plaats kwam waar Jezus zich bevond, viel ze Hem te voet en zei: "Heer, als Gij hier waart geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn." Jezus zag haar wenen en ook de mensen die met haar meegekomen waren. Het verdriet greep Hem aan en diep ontroerd zei Jezus; "Waar hebt gij hem begraven?" Zij antwoordde: "Kom en zie, Heer." En Jezus begon te wenen, zodat de mensen onder elkaar zeiden: "Zie eens hoeveel Hij van hem hield." Toen Jezus bij het graf kwam, werd Hij weer ontroerd. Het was een graf, uitgehouwen in de rots en afgesloten met een grote steen. Jezus zei: "Doe de steen weg." Martha zei hierop: "Hij riekt al, want hij is al vier dagen in het graf." Ze rolden de steen weg.

Jezus sloeg zijn ogen ten hemel en bad: "Vader, Ik dank U dat Gij Mij hebt verhoord. Ik weet dat Gij Mij altijd verhoort. Mogen deze mensen hier geloven dat Gij Mij gezonden hebt." Na deze woorden riep Hij met luide stem: "Lazarus, kom naar buiten." En de dode kwam naar buiten, handen en voeten in doeken gewikkeld. om zijn gezicht was een zweetdoek. En Jezus zei: "Maak hem los en laat hem gaan." En vele Joden die daar waren en zagen wat Jezus gedaan had, geloofden in Hem.

29 HET LEVEN BEHOUDEN EN EEUWIG LEVEN (Johannes 12,23-28a)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: "Het uur is gekomen dat de Mensenzoon verheerlijkt wordt. Ik zeg u:

als de graankorrel niet in de aarde valt, blijft hij alleen. Maar als hij sterft, brengt hij veel vrucht voort. Wie zijn leven wil behouden, zal het verliezen. Maar wie zijn leven in deze wereld prijsgeeft, zal het behouden en eeuwig leven. Als iemand Mij wil dienen, moet hij Mij volgen. Waar ik ben, zal ook mijn dienaar zijn. als iemand Mij dient, zal mijn Vader Hem eren. Nu ben Ik bedroefd. Wat zal Ik zeggen: Vader, red Mij uit dit uur? Maar daarom juist ben Ik tot dit uur gekomen. Vader, verheerlijk uw Naam."

30 IK BEN DE WEG, DE WAARHEID EN HET LEVEN (Johannes 14,1-6)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: "Laat uw hart niet verontrust worden. Gij vertrouwt op God, vertrouw ook op Mij. In het huis van mijn Vader is ruimte voor velen. Als dat niet zo was, had Ik het u gezegd. Ik ga heen om een plaats voor u te bereiden.

En als Ik ben heengegaan en een plaats voor u heb bereid, kom ik terug om u op te nemen bij Mij, opdat ook gij zult zijn waar Ik ben. Gij weet waar Ik heenga en ook de weg daarheen is u bekend." Thomas zei tot Hem: "Heer, wij weten niet waar Gij heengaat: hoe moeten wij dan de weg kennen?" Jezus antwoordde hem: "Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand komt tot de Vader tenzij door Mij."

31 JEZUS' AFSCHIEDSREDE (Johannes 16,20-22.26b-28.33)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

In zijn afscheidsrede zei Jezus tot zijn leerlingen: "Gij zult wenen en weeklagen, terwijl de wereld zich zal verheugen. Gij zult verdriet hebben, maar uw verdriet zal in blijdschap veranderen. Wanneer een vrouw gaat baren is zij bedroefd. Haar uur van lijden is aangebroken. Maar wanneer het kind er eenmaal is, denkt zij niet meer aan de pijn. Zij is blij dat zij een mens ter wereld heeft gebracht. Zo is het ook met u: Nu zijt gij bedroefd. Maar wanneer Ik u zal verheugen. En die vreugde zal niemand u kunnen ontnemen. Ik zal bij de Vader voor u ten beste spreken. En Hij heeft u lief, omdat gij Mij liefhebt en gelooft dat Ik van de Vader ben uitgegaan. Ik ben in de wereld gekomen, maar Ik verlaat de wereld en ga naar de Vader. Dit heb Ik u gezegd opdat gij in Mij vrede vindt. In deze wereld zal lijden uw deel zijn. Maar heb goede moed: Ik heb de wereld overwonnen."

32 DAT ZIJ ÉÉN MOGEN ZIJN ZOALS WIJ (Johannes 17,1-3.11b.13)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

In zijn afscheidsrede zei Jezus tot zijn leerlingen: "Vader, het uur is gekomen! Verheerlijk uw Zoon.

Gij hebt Hem macht gegeven om eeuwig leven te schenken aan allen die Gij hem hebt toevertrouwd. En dit is het eeuwig leven, dat de mensen U van harte kennen, de enige en ware God, en Jezus Christus die Gij gezonden hebt. Heilige Vader, bewaar in uw Naam allen, die Gij Mij hebt toevertrouwd, opdat zij één mogen zijn zoals Wij. Nu kom Ik naar U toe. Terwijl Ik nog in de wereld ben, zeg Ik dit alles opdat zij ten volle mijn vreugde mogen hebben."

33 DAT ALLEN DIE IN MIJ GELOVEN MOGEN ZIJN WAAR IK BEN (Johannes 17,24-26)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

Tijdens het laatste avondmaal sloeg Jezus zijn ogen ten hemel en bad: "Vader, Ik wil dat allen die in Mij geloven, mogen zijn waar Ik ben. Dan kunnen zij Mij zien in de heerlijkheid die Gij Mij gegeven hebt. Rechtvaardige Vader, de

wereld heeft U niet aanvaard, maar Ik heb U erkend en mijn leerlingen weten en geloven dat Gij Mij gezonden hebt. Ik heb hun hart geopend voor U en Ik zal dit blijven doen. Want Ik verlang vurig dat ook zij de liefde ervaren, waarmee Gij Mij hebt liefgehad."

34 JEZUS AAN HET KRUIS (Johannes 19,24b-30.35)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

Toen de soldaten Jezus gekruisigd hadden, namen ze zijn kleren en scheurden ze in vieren, voor elke soldaat een stuk.

Terwijl ze hiermee bezig waren, stonden onder het kruis van Jezus zijn moeder, de zuster van zijn moeder, Maria de vrouw van Kleopas en Maria Magdalena. Toen Jezus zijn moeder zag en naast haar zijn geliefde leerling Johannes, zei Hij tot zijn moeder: "Vrouw, zie daar uw zoon." En vervolgens zei Hij tot Johannes: "Zie daar uw moeder." En van die dag af nam Johannes Maria bij zich in huis. Jezus wist dat nu alles volbracht was. Om de Schrift in vervulling te laten gaan, riep Hij: "Ik heb dorst." Er stond daar een kruik vol bittere wijn. Een soldaat stak er een spons in en bracht die met een stok aan zijn mond. Toen Jezus van de bittere wijn genomen had, zei Hij: "Het is volbracht." Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest.

Dit is het getuigenis van iemand die het met eigen ogen heeft gezien. Wat hij zegt is waar en hij weet dat hij de waarheid spreekt, opdat ook gij moogt geloven.

35 JEZUS VERSCHIJNT AAN DE LEERLINGEN (Johannes 20,19-21.24-31)

Lezing uit het evangelie volgens Johannes.

In de avond van de eerste dag van de week -de zondag- zaten de leerlingen bij elkaar. Ze hielden de deuren op slot, omdat ze bang waren voor de joden.

Toen kwam Jezus binnen, ging in hun midden staan en zei: "Vrede zij u." Na deze woorden toonde Hij hun zijn handen en zijn zijde. Nogmaals zij Jezus: "Vrede zij u. Zoals de vader Mij gezonden heeft, zo zend Ik u." Thomas één van de twaalf, was er niet toen Jezus kwam. De andere leerlingen vertelden hem: "We hebben de Heer gezien." Maar Thomas zei: "Zolang ik niet de wonden in zijn handen en zijn zijde kan zien en aanraken, zal ik zeker niet geloven." Een week later waren de leerlingen weer bijeen en nu was Thomas er ook bij. Hoewel de deuren gesloten waren, kwam Jezus in hun midden en zei: "Vrede zij u." Toen keerde Hij zich tot Thomas en zei: "Kom hier en bezie en betast mijn handen en mijn zijde.

En wees niet langer ongelovig, maar gelovig. Thomas riep uit: "Mijn Heer en mijn God." En Jezus hernam: "Omdat ge Mij ziet, Thomas, gelooft gij. Zalig die niet zien en toch geloven. In het bijzijn van zijn leerlingen heeft Jezus nog vele

andere tekenen gedaan, die niet in dit boek staan opgeschreven. Maar wat hier geschreven staat, is opgetekend opdat ook gij moogt geloven dat Jezus de Messias is, de Zoon van God. En als gij in hem gelooft, zult gij leven bezitten in zijn Naam.

VOORBEDE

VOORBEDEN 1

V Laten we onze gevoelens voor God uitspreken, onze vragen, onze droefheid, ons verlangen naar troost, al wat er leeft in ons hart.

L Wij danken U, God voor N.N. die ons zo nabij en dierbaar was en die nu uit ons midden is heengegaan. Wij danken U voor alle vriendschap die van hem/haar is uitgegaan en voor het goede dat hij/zij heeft gebracht... Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer.

L Wij bidden dat er niets van zijn/haar leven verloren mag gaan, dat wat N.N. voorgeleefd en gedaan heeft ten goede mag komen aan deze wereld, dat al wat hem/haar heilig was geëerbiedigd mag worden door de mensen die na hem/haar komen, dat hij/zij in alles waarin hij/zij groot is geweest tot ons mag blijven spreken, juist nu hij/zij gestorven is... Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer.

L Bidden wij voor alle mensen die met N.N. verbonden waren, - *echtgenoot/echtgenote, kinderen, kleinkinderen ...* - familie en vrienden. Dat wij elkaar tot troost mogen zijn in deze moeilijke momenten. Laat ons bidden.

A Wij bidden u, verhoor ons, Heer.

L Bidden wij voor alle mensen, die hoe dan ook, te lijden hebben; voor hen die eenzaam zijn en moedeloos: dat zij blijven geloven in een betere toekomst, in het leven en in God. Laat ons bidden

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer.

L Bidden wij ook voor onszelf die zoveel liefde zouden kunnen geven maar het nog te weinig doen, dat wij ons leven afstemmen op elkaar in liefde en zorgzame aandacht. Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer.

V Heer, onze God, niet voor de dood hebt Gij ons gemaakt, maar om te leven. Laat N.N. nu thuiskomen bij U. En mogen wij door dit sterven uitgenodigd worden om te groeien in geloof, in hoop en vertrouwen en in fijngevoelige liefde.

A Amen.

VOORBEDEN 2

V Laten wij onze gevoelens voor God uitspreken, maar ook onze twijfels,

onze droefheid, ons verlangen naar troost, al wat leeft in ons hart.

L Bidden wij voor N.N. die geliefd was om zijn/haar eenvoud en geduld, om zijn/haar dienstbaarheid en bezorgdheid voor zovele mensen en die zo gelukkig kon zijn om kleine dingen: dat God dit schone leven tot een eeuwige vreugde maakt... Laat ons bidden.

A Wij bidden u, verhoor ons, Heer.

L Voor de familieleden van de overledene die bedroefd zijn om dit afscheid: dat hun droefheid verzacht wordt door de dankbare herinnering aan al het goede, de troost en de levensvreugde die hij/zij aan velen gegeven heeft... Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer.

L Bidden wij de Heer voor allen die onverwacht en veel te vroeg uit ons midden worden weggenomen, voor onze zieken, voor hen die stervende zijn: dat God hen horen mag en in zijn hart bewaren...

Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer.

L Bidden wij voor onszelf, die zonder liefde niet echt kunnen leven: dat wij omwille van Jezus, bereid zijn meer liefde te geven dan te ontvangen... Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer.

V God, Gij kent ons verdriet, Gij verstaat onze stilte. Wij hebben geen woorden voor de dood en wij begrijpen niet wat er gebeurd is. Troost ons en sterk ons geloof in Jezus van Nazareth, uw Zoon, onze Broeder, tot in eeuwigheid.

A Amen.

VOORBEDEN 3

V Bidden is openstaan voor God en de anderen is luisteren en aandachtig zijn voor de mens en zijn situatie, voor zijn verlangens en zijn tekorten. Bidden is aandachtig zijn voor het leven en de diepste zin ervan. Wanneer wij al biddend luisterend naar elkaar, dan luistert ook God naar ons.

L Bidden wij voor N.N. Dat zijn/haar vreugde en lijden, zijn/haar zwakheid en vertrouwen, aanvaard mogen worden door de Heer

Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons Heer.

L Bidden wij voor hen die door dit sterven worden beproefd: familieleden, vrienden en kennissen: dat God hen mag troosten en opbeuren door zijn aanwezigheid.

Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons Heer.

L Bidden wij voor de mensen, die lijden door ziekte of pijn; voor hen, die zich niet begrepen voelen en naar wie niemand luistert, voor allen die wegwijnen van verdriet en voor hen die niets meer van het leven verwachten. Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons Heer.

L Voor ons allen die hier zijn samengekomen om te bidden dat wij elkaar helpen verdriet en lijden te dragen door onze fijngevoeligheid onze luisterbereidheid en ons diep meeleven... Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons Heer.

V God, Gij die mensen maakt tot man en vrouw, vader en moeder, broer en zus. Gij die weet wat ons ter harte gaat leer ons uw wegen kennen naar elkaar, naar de wereld en naar U. Maak ons tot mensen die deugddoend aanwezig zijn voor iedere andere mens. Dit vragen wij U voor ieder van ons. Vandaag en alle dagen van ons leven.

A Amen.

VOORBEDEN 4

V Laten we onze gevoelens voor God uitspreken, onze twijfels, onze droefheid, ons verlangen naar troost, al wat er leeft in ons hart.

L Wij danken U voor alle vriendschap die van hem/haar is uitgegaan, voor de vrede en de rust die hij/zij uitstraalde, voor de onopvallendheid waarmee hij/zij aanwezig was. Wij danken U voor wat hij/zij geweest is: een mens om van te houden. Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer

L En wij bidden U, dat datgene waarvoor hij/zij geleefd heeft aan deze wereld ten goede mag komen; dat wat hem/haar heilig is, geëerd mag worden door mensen die na hem/haar komen en dat N.N. in alles waarin hij/zij groot geweest is tot ons mag blijven spreken juist nu hij/zij gestorven is. Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer

L Wij bidden U, voor allen die door de dood van N.N. worden beproefd; dat zij het verdriet niet koesteren, dat zij geen schuld en schuldigen zoeken, dat de leegte hen niet verstikt en eenzaam maakt. Geef dat zij zich opnieuw aan dit leven durven toevertrouwen. Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer

L Wij bidden U, voor allen die moeten leven met een lege plaats aan hun zijde; voor hen die treuren om de mens die uit hun kring wegviel, om een gemis dat niet te noemen is, dat zij staande blijven en geloven dat niets verloren gaat en dat zij mensen mogen ontmoeten die kunnen luisteren, meevoelen en hen niet in de steek laten. Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer

V Heer, onze God, niet voor de dood hebt Gij ons gemaakt, maar om te leven. Laat N.N. nu thuiskomen bij U. En mogen wij door dit sterven uitgenodigd worden om te groeien in geloof, in hoop en vertrouwen en in fijngevoelige liefde.

A Amen.

VOORBEDEN 5

V Doorheen de liefde en de vriendschap, doorheen de dienstbaarheid aan mekaar, mogen we vermoeden en smaken wie God is. Vanuit dat vertrouwen bidden wij:

L Goede Vader, Wij danken U voor N.N., voor zijn/haar warme aandacht en zorg voor ieder van ons, voor zijn/haar kleine attenties en voor alle liefde die we van hem/haar mochten ontvangen. Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer

L Goede Vader, Wij danken U voor N.N., voor al wat hij/zij ons leerde en ons voorleefde. We zijn blij dat hij/zij ons steeds met raad en daad bijstond, dat we altijd welkom waren en vooral dat hij/zij ons op het einde van zijn/haar leven een teken van vertrouwen en dankbaarheid heeft meegegeven.

Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer

L Goede Vader, Wij bidden speciaal voor alle mensen die een geliefde moeten afgeven. Wij bidden vandaag ook voor (*eventueel andere overledene/overledenen van de familie*) die N.N. reeds is/zijn voorgedaan naar U. Moge zij rusten in uw vrede en vreugde. Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer

L Goede Vader, Wij danken U voor allen die N.N. met grote genegenheid, zorg en toewijding hebben omringd en voor allen die haar trouw bleven bezoeken in deze moeilijke periode. Heer wees Gij ook hen nabij met uw kracht en uw troost. Laat ons bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer

V Heer, God en Vader, Gij weet wat er omgaat in het hart van de mens. Gij kent ons geloof, maar ook de pijn die wij nu doorstaan. Schenk ons de moed

om ons leven in uw hand te leggen samen met onze dierbare N.N. die nu bij U leeft in de eeuwen der eeuwen.

A Amen.

VOORBEDEN 6

V Laat wij even stil worden en bidden tot God. Steeds opnieuw staat Hij klaar om ons de hand te reiken.

L God, onze Vader, als wij even stil worden in deze dagen, dan spreekt ons hart van N.N.; het vertelt van wat wij nog hadden willen doen en zeggen en horen, van veel gemiste kansen en van zeer mooie dagen. Laat alle liefde die er tussen hem/haar en ons gegroeid is, veilig zijn in uw behoedende hand.

L God, onze Vader, als wij even stil worden in deze dagen, dan weent ons hart om N.N.; het vraagt naar hem/haar, en verlangt een weerzien ooit. Veranker in ons hart het vertrouwen dat Gij ons allen eens tot voltooiing brengt.

L Als er deze dagen een stilte valt, God, dan gaat ons hart uit naar het gezin van N.N.; naar *zijn/haar vrouw/man, kinderen, kleinkinderen, ouders, broers, zusters* en naar allen die een sterke band met hem/haar hadden. Houd hen overeind en schenk hen uw hoop in overvloed.

L God, onze Vader, als wij even stil worden in deze dagen, dan denkt ons hart aan alle doden van deze wereld: de slachtoffers van haat en vernieling, aan allen die verongelukken in het verkeer en op hun werk, aan hen die eenzaam en door slechts weinigen betreurd uit deze mensenwereld zijn heengegaan. Wees voor hen allen een trouwe God en bewaar hen in uw Liefde.

V Heer, onze God, deze gebeden en de stille gebeden van allen hier aanwezig vertrouwen wij toe aan uw oneindige liefde. Door Jezus Christus, onze Heer.

A Amen

VOORBEDEN 7

V Vrienden, wij geloven ondanks alles dat God het leven wil en niet de dood, de blijdschap en niet het verdriet, dat Hij bij ons is.

Laat ons stil worden en bidden tot God. Hij verstaat wat niet gezegd kan worden.

L Voor N.N., dat zijn/haar leven, zijn/haar vreugde en lijden, zijn/haar inzet en zwakheid, geloof en vertrouwen voltooiing mogen vinden in de oneindige Liefde van de Heer... Laat ons bidden.

A Wij bidden u, verhoor ons, Heer.

L Voor hen die door dit sterven worden beproefd: familieleden, vrienden en kennissen: dat God hen mag troosten en opbeuren, dat er mensen zijn die hen

nabij blijven.

Laat ons bidden

A Wij bidden u, verhoor ons, Heer.

L Bidden wij voor zoveel mensen die lijden door ziekte of pijn; voor allen die wegwijnen van verdriet en voor hen die niets meer van het leven verwachten.. Laat ons bidden.

A Wij bidden u, verhoor ons, Heer.

L Voor ons allen die hier aanwezig zijn om te bidden : dat wij elkaar helpen het lijden te dragen door onze fijngevoeligheid en ons diep meeleven... Laat ons bidden.

A Wij bidden u, verhoor ons, Heer.

V Heer onze God, wij danken U voor alle liefde die van N.N. is uitgegaan en voor de vriendschap die hij/zij heeft gebracht. Hij/zij heeft zich heel zijn/haar teven aan U vastgehouden. Neem hem/haar bij U op en laat hem/haar delen in uw vreugde die zonder einde is.

A Amen.

VOORBEDEN 8

V Laten wij samen bidden tot onze Heer Jezus Christus, die gezegd heeft: "Ik ben de Verrijzenis en het Leven; wie in Mij gelooft zal leven ook al is hij gestorven. En al wie leeft en gelooft in Mij zal in eeuwigheid niet sterven".

L Laat ons bidden voor N.N. die ons zo nabij en dierbaar was: dat zijn/haar liefde en verlangen, vreugde en verdriet bij God een antwoord vinden, dat God hem/haar overvloedig mag geven wat wij hem/haar tekort deden...

Laat ons bidden.

A Wij bidden u, verhoor ons, Heer.

L Laat ons bidden voor de familieleden van N.N. die moeten leven met een lege plaats in hun huis, voor alle ouders die treuren om het verlies van een kind: dat God hen moge bijstaan met liefde en kracht en dat zij ook van ons steun en medeleven mogen ontvangen... Laat ons bidden.

A Wij bidden u, verhoor ons, Heer.

L Bidden wij voor de wereld waarin wij leven, dat, bij vreugde en verdriet, bij voor- en tegenspoed mensen elkaar nabij zouden zijn... Laat ons bidden.

A Wij bidden u, verhoor ons, Heer.

L Bidden we voor onszelf: dat wij dankbaar blijven voor de liefde, de vreugde en de hartelijkheid die wij van N.N. hebben gekregen Laat ons bidden.

A Wij bidden u, verhoor ons, Heer.

V God, Gij kent ons verdriet, Gij verstaat ons zwijgen. Wij hebben geen woorden voor de dood en wij begrijpen niet wat er gebeurd is. Troost ons en

sterk ons geloof in Jezus van Nazareth, uw Zoon, onze Broeder, tot in eeuwigheid.

A Amen.

VOORBEDEN 9 (bij een vroege dood)

V Laat ons bidden tot God. Steeds opnieuw staat Hij klaar om ons de hand te reiken.

L Voor N.N. die gestorven is, te vroeg, naar onze maatstaven, zoveel was nog niet af, zoveel moest nog worden gedaan; dat God zich over hem/haar mag ontfermen. Laat ons bidden...

A Wij bidden U verhoor ons Heer.

L Voor ons die achterblijven, die zo van N.N. hielden, voor zijn/haar familie, voor hen die met hem/haar werkten, die in dezelfde buurt woonden, zoveel hadden we nog kunnen doen, zoveel nog willen zeggen; dat God zich over ons mag ontfermen. Laat ons bidden...

A Wij bidden U verhoor ons Heer.

L Voor allen die groot lijden moeten dragen, voor allen die aan verdriet ten onder dreigen te gaan, voor hen die steeds weer tegenslag kennen, die geen uitzicht hebben op geluk; dat God zich over hen mag ontfermen. Laat ons bidden...

A Wij bidden U verhoor ons Heer.

L Voor hen die na ons komen, die dit land, deze wereld van ons zullen erven, het werk van onze handen, onze toewijding, onze liefde, die zo afhankelijk zijn van wat wij doen en nalaten; dat God zich over hen mag ontfermen. Laat ons bidden...

A Wij bidden U verhoor ons Heer.

V Barmhartige Heer, genadige God. Gij zijt begaan met al wat leeft, Gij sluit ons in uw hart zoals we zijn, onze kromme wegen neemt Gij voor lief, onze fouten rekent Gij ons niet aan, Zie ons aan, zo bidden wij, verlicht ons verdriet, maak ons gemis draaglijk en sterk ons op de weg die wij moeten gaan. Zo hebt Gij toch gedaan met Jezus, uw Zoon en onze broeder, die nu bij U leeft tot in eeuwigheid.

A Amen.

VOORBEDEN 10 (bij het overlijden van een jongere)

V Geef uw toekomst en uw liefde, God, aan N.N. die gestorven is. Wij kunnen niet geloven dat zijn/haar leven vergeefs is voorbijgegaan en dat wat hij/zij voor mensen betekende

nu zomaar verloren zou gaan. Laten wij danken voor de mooie dingen die N.N. ons gaf: voor zijn/haar vriendschap, zijn/haar enthousiast meedoen, voor

zijn/haar attentvolle aanwezigheid. Mogen wij hem/haar nabij weten. Laten wij bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer.

V Wij bidden U voor allen die door dit sterven beproefd worden, voor zijn/haar familie op de eerste plaats, voor alle mensen die om hem/haar gegeven hebben: dat hun grote droefheid wordt verzacht door de vele dankbare herinneringen aan N.N. en door de steun, attentie en stille nabijheid van vele mensen. Laten wij bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer.

V Wij bidden U dat wij die met hem/haar verbonden waren nu ook dieper met elkaar verbonden zijn. Mogen wij in de samenhangigheid bij dit verdriet iets ontdekken van uw trouw en liefde voor mensen, tot over de dood heen.

Laten wij bidden.

A Wij bidden U, verhoor ons, Heer.

V Heer, God en Vader, Gij weet wat er omgaat in het hart van de mens. Gij kent ons geloof, maar ook de pijn die wij nu doorstaan. Schenk ons de moed, om ons leven in uw hand te leggen samen met onze dierbare N.N die nu verder leeft in uw oneindige Liefde, in de eeuwen der eeuwen. **Amen.**

SLOTGEBED

SLOTGEBED 1

Blijf bij ons Heer, als het avond wordt. Blijf bij ons zodat wij op onze levensweg niet verdwalen. Blijf bij ons opdat wij elkaar nabij kunnen zijn in goede en kwade dagen, in vreugde en verdriet. Geef ons de moed met dit grote verlies te leven, ons opnieuw toe te vertrouwen aan wat het leven brengt en de weg te gaan naar het Leven dat Gij ons in het vooruitzicht stelt; de weg die ook Jezus is gegaan door lijden en dood heen. Hij die leeft bij U in de eeuwen der eeuwen. **Amen.**

SLOTGEBED 2

Goede God, bij het einde van deze dienst vertrouwen wij U N.N. toe, die ons zo lief en dierbaar is. Altijd is uw liefde hem/haar nabij gebleven, want Gij zijt een God van trouw.

Voltooi thans in uw eeuwigheid wat Gij in de tijd met hem/haar zijt begonnen. Neem hem/haar op in uw rijk waar vrede is, vreugde en liefde, dank zij Jezus uw Zoon en onze Heer. **Amen.**

SLOTGEBED 3

Eeuwige God, Gij houdt van de mensen zoals een vader en moeder van hun kinderen. Aan uw liefde die geen grenzen kent vertrouwen wij N.N. toe. Wij zijn U dankbaar voor al het goede dat hij/zij ons gegeven heeft en waardoor hij/zij voor ons een blijvend teken is geworden van uw liefde. Breng hem/haar nu thuis in de vreugde van uw Rijk waaraan geen einde komt. Verdiep de eenheid die ons samenbracht in deze dienst en richt onze ogen op Jezus die voor ons is de weg, de waarheid en het leven, vandaag en alle dagen tot in eeuwigheid. **Amen.**

SLOTGEBED 4

Heer onze God, Gij komt de mensen nabij in hun leven en sterven. Gij houdt van de mensen en blijft om hen bekommerd. Daarom waren wij hier samen om tot U te bidden, en N.N. die ons zo dierbaar is, toe te vertrouwen aan uw liefde die geen grenzen kent. Houd hem/haar bij de hand.

Wij zijn U dankbaar voor al het goede dat Gij ons door hem/haar gegeven hebt en waardoor hij/zij voor ons een blijvend teken geworden is van Uw liefde. Verdiep de eenheid die ons samenbracht in deze dienst. Richt onze ogen op Jezus die voor ons de weg, de waarheid en volop leven is. Dit vragen wij U,

voor vandaag en altijd. **Amen.**

SLOTGEBED 5

Wij zullen de dood nooit begrijpen, God, en nooit zal de pijn verdwijnen en de wonde helemaal toegaan. Geef ons in uw naam en in naam van N.N. de kracht om verder te gaan naar het leven toe in liefde met hem/haar verbonden over de dood heen. Wij vragen het U door Jezus, uw Zoon en onze Heer. **Amen.**

SLOTGEBED 6

Heer, onze God, wij keren ons tot U, met ogen die het licht niet altijd zien, met armen die heel vaak te kort zijn om te troosten, met een stem zonder woorden in ogenblikken van verdriet, met schouders die het leed niet altijd kunnen dragen. Wij bidden en trachten te geloven dat leven en sterven veel verder gaan dan wij kunnen begrijpen. Help ons op te staan uit ons gevoel van machteloosheid, God. Toon uw kracht in mensen die ondanks alles herbeginnen, die vol vertrouwen en van harte verder leven met elkaar, vandaag en alle dagen van het Leven. **Amen.**

SLOTGEBED 7

God, met dit sterven is veel liefde, vriendelijkheid en inzet onherroepelijk uit ons leven verdwenen. Toch past ons verwondering en dank. Blijde verwondering om het beeld dat het leven van N.N. nalaat, dank om alles wat het aan goedheid en geloof uitstraalde. God, wij geloven dat dit onvermijdelijke einde tevens het begin is van iets waarvoor menselijke woorden tekort schieten. Maar het gaat om hemel en geluk, om vrede en om zaligheid, het gaat om U, die ons een nieuw en blijvend leven hebt beloofd dat duren zal tot in eeuwigheid. **Amen.**

SLOTGEBED 8

God, wees Gij onze toevlucht en onze kracht. Help ons opstaan uit onze droefheid en rouw. Uw nabijheid schenkt ons licht en vrede. Heeft niet uw Zoon, onze Heer, door te sterven onze dood ontkracht en door zijn opstanding ons leven hersteld. Daarom vragen wij U: laat ons zo naar U op weg gaan dat wij, na dit sterfelijk leven, binnengaan in het land waar wij verenigd worden met allen die ons lief zijn en waar al onze tranen worden gedroogd. Dat vragen wij U door Christus, onze Heer. **Amen**

SLOTGEBED 9

God, Onze Vader, in dankbare herinnering aan het leven van .N. bidden wij tot U: laat ... proeven van uw eeuwige Liefde en deel hebben aan uw heerlijkheid die groter is dan wij vermoeden. Wij vragen het U door Hem die wij noemen uw beeld, uw Zoon, Jezus Christus, onze Heer. **Amen.**

SLOTGEBED 10

Heer, onze God, het lichaam van ... zullen wij neerleggen in de schoot van de aarde, waar het leven begon en waarnaar het terugkeert. Zoals een mens wanneer hij wordt geboren, kansen en toekomst krijgt, bidden wij dat dit ook nu mag geschieden. Laat ... door zijn/haar sterven herboren worden voor U. Geef hem/haar een nieuwe toekomst, anders dan de tijd die zij/hij onder ons heeft gekend. Bevrijd haar/hem nu van angst en pijn, van alles wat een mensenleven zo kort en kwetsbaar maakt, opdat er leven zou zijn voor ... en ook voor ons, vandaag en tot in eeuwigheid. Amen

SLOTGEBED 11

Goede God, wij geloven dat een mens er is om te leven en niet om dood te gaan, ook al is hij gestorven. Wij geloven dat een mens er is om rechtop door het leven te gaan en niet gebukt ook al heeft het verdriet, het leven hem getekend. Wij geloven dat een mens er is om U te vinden, niet om te verdwalen. Goede God, wij danken U voor dit geloof. Het maakt ons leven waard om geleefd te worden. Het sterkt ons in moeilijke dagen en geeft ons de moed om verder te gaan. **Amen**

SLOTGEBED 12

Heer, onze God wij danken U voor deze viering: voor het Woord dat naar U verwijst en voor het Brood van eeuwig leven. Wij vragen U nogmaals: neem onze overledene N.N. op in uw eeuwige vreugde. Help ons te geloven dat hij/zij op een nieuwe wijze onder ons aanwezig zal blijven. Wij vragen het U door Christus onze Heer. **Amen.**

SLOTGEBED 13

God, verdrietig geven wij N.N. uit handen. Neem hem/haar op in een nieuw bestaan bij U. Leg uw troostende arm om de schouders van hen die achterblijven met een leeg gevoel, genees hun gewonde hart. Wil hen de tijd en de rust geven om tot zichzelf te komen, de kracht en de moed om het leven weer op te nemen. Wil hen de levenwekkende Geest van Jezus schenken om elkaar overeind te houden en met elkaar verbonden te blijven.

Wees voor allen steeds een nabije God, Onze God die wij durven noemen Vader, Zoon en Heilige Geest. **Amen.**

SLOTGEBED 14 (bij het overlijden van een kind)

Onbegrijpelijke God, nu ons kind wordt begraven weten wij minder dan ooit te voren wie Gij zijt.

Dit bestaan was maar pas begonnen, en toch wordt er een onverklaarbaar punt achter gezet.

Wij weten hoe broos en kwetsbaar elk leven is, dat ons wordt toevertrouwd.

Maar wij weigeren te geloven dat alles nu uit en voorbij is.

Er is immers zoveel pijn in ons waardoor duidelijk blijkt hoezeer dit kind bij ons leven hoort.

Wij willen geen afstand doen van de stille vrede en van zoveel geluk waarvoor wij geen woorden vonden.

Bewaar ons kind als uw licht in ons hart, als een verborgen schat, als een ster waarin wij blijven geloven, als een zegen die ons nooit verlaat.

Toon uw kracht in mensen, die ondanks alles herbeginnen die vol vertrouwen en van harte verder leven met mekaar, vandaag en alle dagen van het leven.

Amen.

SLOTGEBED 15 (bij het overlijden van een kind)

Heer God, het wordt stil om ons heen, wij begrijpen het niet. We hadden N.N. graag bij ons gehouden. Het doet zo zeer, en toch geloven wij dat hij/zij bij U is, voor altijd om zo een zon voor ons allen te zijn. In dat geloof vertrouwen wij ons toe, aan U, onze Heer. Laat het zo blijven: U bij ons, ons kind voor altijd gelukkig bij U. **Amen.**

ABSOUTE

ABSOUTE 1

Heer onze God, Gij zijt leven en geen dood. Gij zijt licht en geen noodlot. Gij zijt trouw en Gij neemt niet zomaar terug wat Gij eens in liefde hebt gegeven. Daarom, bewaar N.N. als uw licht in ons hart, Als een zegen die ons nooit verlaat. Gij die dit leven hebt gegeven, blijf het voor altijd behouden.

Zegening met wijwater Bewieroking

Zo geven we N.N. uit handen, met pijn in ons hart, maar met al ons geloof en vertrouwen in de handen van U: de levende God.

ABSOUTE 2

De dagen dat we samen onderweg waren lijken voorbij. We doen iemand uitgeleide. Iemands stem wordt niet meer gehoord, zijn/haar hand zal ons niet meer groeten. Zijn/Haar blik in de ogen zal de onze niet meer kruisen.

Dat is waar, zijn/haar stem wordt niet meer gehoord, maar zijn/haar woorden klinken in ons leven na. En wat zijn/haar ogen ons ooit zeiden, zal niemand ons ontnemen.

N.N., Je lijkt nu ver weg. Jij die onze dagen en onze wegen deelde. Maar ergens ben je dichterbij dan ooit. Want in de stilte die je nu omgeeft, komt – als wij luisteren – meer dan ooit tot leven. Alles wat je ooit voor ons had willen zijn, alles wat je ooit tot ons hebt willen zeggen. En zo blijf je in alles wat we ooit van jou ervaren en begrepen hebben, onvergeten met ons meegaan.

N.N., We blijven jouw naam op handen dragen, je leven dankbaar ter harte nemen, tot eens, zo hoop je wellicht, alle leven voltooid en alle vrede volkomen zal zijn. Want zo ruimdenkend was je wel. Misschien worden wij het ook, want wat je was en met je ogen zei, zal ook na vandaag ruimte bij ons vinden; ons leven doorgistend blijft het met ons meegaan.

ABSOUTE 3

Voordat wij van hier weggaan willen wij eer brengen aan hem/haar die ons in de dood is voorgegaan. Wij eren dit lichaam, dat ons zo lange tijd vertrouwd was als het bezielde teken van een mens, die wij lief hadden, aan wie wij gehecht waren. Wij eren dit lichaam ook als Gods eigen scheppingswerk: zijn adem, zijn liefde, heeft in deze mens geleefd en uitgestraald ten einde toe. Wij kunnen ons niet indenken dat onze God zijn eigen werk, zijn beeld en gelijkenis, voorgoed ten gronde laat gaan. Daarom zegenen wij dit lichaam als een teken van onze menselijke hoop dat God de Heer, die alles nieuw zal maken, ook deze mens zal vernieuwen tot eeuwig onbederfelijk leven.

(Zegening met water en wierook)

Laat ons bidden: Schepper en herschepper van de mens, die geen God van doden wil zijn, maar een God van levenden, U hebt beloofd, dat ieder die U geschapen en vernieuwd hebt, verrijzen zal op de jongste dag; een aards lichaam wordt gezaaid, een geestelijk lichaam verrijst. Met deze beloften in onze harten, nemen wij biddend en vol hoop afscheid van N.N. Neem hem/haar bij de hand. Neem hem/haar van ons over en zeg uw woord van leven: 'Sta op voor altijd'. Dit vragen wij U door Jezus Christus, die met U en de goede Geest leeft en liefde is in de eeuwen der eeuwen. Amen

ABSOUTE 4

Laten we nu gaan staan uit eerbied en respect voor de overledene.
Getooid met licht en bloemen staat het dode lichaam van deze N.N. hier in ons midden,

licht van hoop, bloemen van dankbaarheid. Wij willen eer brengen aan dit lichaam, om de mens die erin heeft geleefd, geademd en liefgehad. Wij willen water sprenkelen zoals aan het begin van haar leven, bij de doop, water werd uitgegoten. Zo sprenkelen wij ook nu levenswater als teken van ons geloof, dat deze mensenadem voortgaat in Gods eeuwigheid.

Water

Er brandt een kaars die verwijst naar verrijzenis en eeuwigheid die op haar eigen wijze een beeld van God was, dat zij ons moge voorgaan naar het land van vrede en bevrijding dat ons beloofd is.

Wierook

Wij gaan deze kerk nu verlaten en het lichaam van N.N. vergezellen naar haar laatste rustplaats. Gaan we op weg in vrede
en in dankbaarheid voor haar leven temidden van ons allen.

ABSOUTE 5

Meer dan zijn/haar lichaam zal ons de naam van deze mens bijblijven Die naam spreken wij hier uit met eerbied en genegenheid: N.N. En wij bidden: Heer, God, herinner U zijn/haar naam, die hij/zij van mensen heeft ontvangen en waarin hij/zij gekend en geliefd wordt ook nu nog na zijn/haar sterven de naam die Gij geschreven hebt in de palm van uw hand.

N.N., zoveel in jou was warmte, goedheid, vriendschap en schoonheid Wij staan rond je dode lichaam, om je de eer te brengen die je verdiend hebt om te getuigen dat je in alle eenvoud groot was om je te herinneren en mee te dragen naar het grote licht van de Verrezenen en je voorzichtig bij hem los te laten Wij bidden, dat je met blijdschap wordt onthaald aan die andere kant van de oever die wij niet kennen

N.N., zoveel van jou was zegening voor ons wij zegenen nu je dode lichaam, wat ons is overgebleven, met water Water dat voor het leven onontbeerlijk is. Water waarmee je destijds werd gedoopt en waarmee je je naam N.N. hebt gekregen wij bidden opdat ge mag leven in de vreugde van de Heer. Amen

ABSOUTE 6

Zegenen is met zachte kracht en schroomvolle woorden iemand alle goeds zeggen Wij spreken over je uit, N.N., wat niet in onze handen ligt, maar wat wij God in diep vertrouwen vragen dat deze slaap je zalige rust mag brengen dat je gesloten ogen helder licht mogen zien dat je mag horen hoe je bij je naam geroepen wordt. Dat het werk van je handen geheilgd en voltooid mag zijn Dat deze weg, de weg naar huis is, waar je met vreugde wordt ontvangen. Dat alles waarin je geloofd hebt, je mag helen en vervullen. Dat alles wat je met liefde deed, je mag tekenen met eeuwigheid dat je nooit veraf zult zijn, maar telkens opnieuw weer in iets herkenbaar Daarom teken ik je lichaam met het teken van het kruis, omdat wij geloven en hopen dat je geborgen bent in de palm van Gods hand, in zijn liefde en goedheid Amen.

Kerkhofgebeden

KERKHOFGEBED 1

God, geef uw zegen aan deze rustplaats waaraan wij N.N. toevertrouwen, terwijl wij zijn/haar naam in de palm van uw hand leggen. Uit stof en aarde zijn wij door God gemaakt, tot stof en as keert gij nu weer.

N.N., moge jij Gods barmhartigheid ondervinden Daarom, N.N., teken ik je lichaam met het kruis van Jezus Christus, opdat het tot een nieuw en eeuwig leven wordt gewekt Waar licht is, is ook duisternis. Waar sterkte is, is ook zwakheid. Waar vreugde is, is ook lijden. Moge de Heer N.N. bij zich opnemen Voor allen die treuren om de dood van N.N.: mogen zij kracht en troost ontvangen van wie om hen heen staan en blijven hopen op een eeuwig weerzien.. Heer, onze God, Gij zijt een God van levenden. Wij bidden U: ga met ons mee en laat ons niet ontmoedigd achter. Vervul ons hart met het uitzicht op eeuwig geluk. Prent diep in ons geheugen het beeld van deze overleden man/vrouw en voltooi in ieder van ons wat Gij begonnen zijt, door Christus onze Heer.

KERKHOFGEBED 2

God, Gij die de Eeuwige zijt, Gij zijt van alle tijden, maar wij mensen, wij gaan voorbij. Broos en breekbaar zijn wij en als ons aardse leven is beëindigd rest ons nog enkele toekomst bij U. Daarom bidden wij tot U omwille van N.N., die zijn/haar leven heeft voltooid. Bewaar de liefde en de trouw die wij van hem/haar kennen. Bewaar zijn/haar goede naam in uw hart. Wees licht en vrede voor hem/haar en haal hem/haar uit onze tijd naar de toekomst die van U is.

In het vertrouwen dat wij hier uitspreken tekenen wij deze dierbare mens met het kruis, teken van Gods inzet voor mensen ten einde toe.

Laat ons bidden met woorden die Jezus ons gegeven heeft:

Onze Vader...

Laat uw rijk gekomen zijn voor N.N. en voor allen die ons naar toekomst zijn voorgegaan: uw nieuwe hemel en aarde in de eeuwen der eeuwen.

Amen